

**BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE RAAD**

GEWONE ZITTING 1996-1997

24 JUNI 1997

ONTWERP VAN ORDONNANTIE
**betreffende de strijd tegen geluidshinder in
een stedelijke omgeving**

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor leefmilieu,
natuurbehoud en
waterbeleid

door mevr. Françoise SCHEPMANS (F)

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: mevr. Danielle Caron, mevr. Françoise Carton de Wiart, de heren Stéphane de Lobkowicz, Michel Hecq, François Roelants du Vivier, mevr. Françoise Schepmans, de heren Philippe Smits, Joseph Parmentier, Mahfoudh Romdhani, mevr. Andrée Guillaume-Vanderroost, mevr. Béatrice Fraiteur, de heren Alain Adriaens, Jan Béghin.

2. Plaatsvervangende leden: mevrouw Sfia Bouarfa, Michèle Carthé.

3. Andere leden: de heren Mohamed Daïf, Philippe Debry, Georges Matagne, Emile Eloy.
-

Zie:

Stuk van de Raad:
A-151/1-(96-97): Ontwerp van ordonnantie.

**CONSEIL DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 1996-1997

24 JUIN 1997

PROJET D'ORDONNANCE
**relative à la lutte contre le bruit
en milieu urbain**

RAPPORT

fait au nom de la Commission
de l'environnement,
de la conservation de la nature et
de la politique de l'eau

par Mme Françoise SCHEPMANS (F)

Ont participé aux travaux de la Commission:

1. Membres effectifs: Mmes Danielle Caron, Françoise Carton de Wiart, MM. Stéphane de Lobkowicz, Michel Hecq, François Roelants du Vivier, Mme Françoise Schepmans, MM. Philippe Smits, Joseph Parmentier, Mahfoudh Romdhani, Mmes Andrée Guillaume-Vanderroost, Béatrice Fraiteur, MM. Alain Adriaens, Jan Béghin.

2. Membres suppléants: Mmes Sfia Bouarfa, Michèle Carthé.

3. Autres membres: MM. Mohamed Daïf, Philippe Debry, Georges Matagne, Emile Eloy.
-

Voir:

Document du Conseil:
A-151/1-(96-97): Projet d'ordonnance.

I. Uiteenzetting van de minister

Inleiding

Lawaai, een van de voornaamste milieuproblemen

De Brusselse stedelijke omgeving lijdt aanzielijk onder wat abstract gezegd geluidsoverlast wordt genoemd. Deze hindersoort valt nogal moeilijk te bestrijden, vermits het lawaai niet uitsluitend kan worden ingeperkt door er gereeld oordelen over te vellen of normen uit te vaardigen.

Voor een groot deel van de bevolking is de geluidshinder voortvloeiend uit het verkeer, de economische activiteit of de vrijetijdsbesteding, echter een van de voornaamste vormen van ongemak om in een stad te vertoeven.

Zoals het onderzoek uitgevoerd in 1991 in het raam van het Irisplan reeds had onthuld, is het lawaai een van de belangrijkste redenen waarom de inwoners het Brussels Gewest verlaten.

Teneinde mijn informatie aan te vullen heb ik Inter-Environnement Bruxelles ermee belast om in 1996 een onderzoek te verwezenlijken over de ondervinding van de geluidshinder. Hieruit blijkt dat vooral de geluidshinder veroorzaakt door het verkeer, meer bepaald het wegverkeer, de inwoners het meest trof (71% klachten). In tweede instantie worden buurtlawaai en vrijetijdsbesteding genoemd (25 % klachten).

De ordonnantie die wordt besproken, vormt een uitstekend instrument voor de strijd tegen het lawaai. De minister zal de redenen voor deze nieuwe ordonnantie nader bepalen, alsook de nagestreefde doelstellingen en de middelen die worden aangewend.

Hij wil zich tot het uiterste inspannen om van Brussel een modelstad inzake beheer en strijd tegen geluidshinder te maken.

De toestand in Europa en in Brussel

In november 1996 heeft de Europese Commissie een Groenboek gepubliceerd over het toekomstig beleid ter bestrijding van geluidshinder. Via dit document wil de Commissie de strijd tegen geluidshinder vooropzetten; er wordt in toegegeven dat deze problematiek tot nu toe op ontoereikende wijze werd behandeld, vergeleken met andere milieuproblemen zoals het afvalstoffenbeheer of de luchtverontreiniging.

Nochtans vormt de geluidshinder een van de «belangrijkste» bekommernissen van de Europese burger. Met andere woorden, de Commissie wil de strijd tegen geluidshinder één van zijn hoofddoelstellingen voor de komende

I. Exposé du ministre

Introduction

Le bruit, un problème d'environnement majeur

Le contexte urbain bruxellois est fortement soumis à ce que l'on nomme, de manière abstraite, la pollution par le bruit. Cette nuisance est par nature difficile à combattre, le bruit ne pouvant se réduire exclusivement à coups de jugements ou de normes.

Cependant, les nuisances sonores causées par la circulation, l'activité économique ou les activités de loisirs, constituent pour une partie importante de la population, un inconvénient majeur à la vie en ville.

Comme l'a déjà révélé l'enquête réalisée en 1991 dans le cadre du Plan Iris, le bruit représente une des principales causes de départ des habitants de la Région bruxelloise.

Afin de compléter ces informations, le ministre a chargé Inter-Environnement Bruxelles de réaliser en 1996 une enquête de perception des nuisances sonores. Il en ressort que les nuisances acoustiques liées au transport et, en particulier au trafic routier, sont les plus ressenties par les habitants (71% des plaintes). Viennent ensuite les problèmes de bruit de voisinage et des activités de loisirs (25% des plaintes).

L'ordonnance en discussion, constitue un outil de choix dans la lutte que nous menons contre le bruit. Le ministre précisera les raisons de cette nouvelle ordonnance, les objectifs poursuivis, ainsi que les moyens mis en oeuvre.

Sa principale volonté est de faire de Bruxelles une ville modèle en matière de gestion et de lutte contre le bruit.

La situation en Europe et à Bruxelles

En novembre 1996, la Commission européenne a publié un Livre vert relatif à la politique future de lutte contre le bruit. A travers ce document, la Commission assure une priorité à la lutte contre le bruit et reconnaît que ce problème n'a pas suffisamment été pris en considération, par comparaison avec d'autres problèmes environnementaux, tels que la gestion des déchets ou la pollution de l'air.

Les nuisances sonores constituent cependant une préoccupation "majeure" des citoyens européens. En d'autres termes, la Commission fait de la lutte contre le bruit, une de ses priorités pour les années à venir et entend encou-

jaren maken en is van plan haar Lid-Staten hiertoe aan te moedigen door bijvoorbeeld te benadrukken hoe belangrijk het is om op plaatselijk vlak een bestrijdingsbeleid tegen geluidshinder te voeren.

Volgens het Groenboek van de Europese Commissie lijdt naar schatting ongeveer 20% van de bevolking van de Unie, namelijk circa 80 miljoen mensen, onder lawaainiveaus die deskundigen onaanvaardbaar achten, in zoverre dat de mensen hierdoor ongewenste effecten ondervinden, hun slaap gestoord wordt en er nadelige gevolgen voor hun gezondheid zijn.

Bovendien leeft ongeveer 170 miljoen mensen in de zogenaamde "grijze" zones, waar het lawaai overdag ernstige overlast veroorzaakt.

Men stelt vast dat de lawaaipunten gedaald zijn terwijl de grijze zones toegenomen zijn. Anders gezegd, het aantal zwaar blootgestelde mensen neemt af terwijl de geluidsproblematiek algemenerwijze verergerd is.

Wat de gevolgen ervan op de gezondheid betreft, wordt in een recent rapport van de WGO onderstreept dat het lawaai onmiddellijk nadelige effecten kan hebben op al wie eraan blootgesteld wordt: met name slaap- en gehoorschonenissen, stoornissen van fysiologische aard (het hart- en vaatstelsel, communicatiestoornissen en algemene overlast).

Naar schatting kost het lawaai op maatschappelijk vlak, in het bijzonder hetgeen dat welk door het vervoer wordt veroorzaakt, tussen 0,2% en 2% van het BBP.

De stappen binnen het Brussels Gewest: de stappen die sedert een paar jaren door het Gewest werden ondernomen kaderen volkomen in de geest van het Groenboek : opmaak van een geluidskadaster volgens de soort geluidsbron, bewustmaking van de bevolking en waarnemingsstudies, voorbereiding van een geluidsplan en vastlegging van immissienormen.

Over het algemeen zijn de gegevens over geluidshinder minder opvallend dan wat wordt verkregen voor andere vervuilingssoorten. Dit verschijnsel kan verklaard worden door de veelzijdigheid van de metingen en het «subjectieve» standpunt wanneer men aan lawaai wordt blootgesteld.

Door een kadaster van het geluid kan men bepalen in welke mate de bevolking aan de uiteenlopende geluidsbronnen wordt blootgesteld en aldus worden de «lawaai-punten» in kaart gebracht.

Dit kadaster werd voor het weg- en het spoorverkeer verwezenlijkt.

Voor het vliegtuiglawaai hebben wij regelmatig metingen verricht waardoor een betrekkelijk goed overzicht van de toestand wordt verkregen.

rager ses Etats membres à faire de même en soulignant particulièrement l'importance des politiques locales de lutte contre le bruit.

D'après le Livre vert de la Commission européenne, on peut estimer qu'environ 20% de la population de l'Union, soit près de 80 millions de personnes, souffrent de niveaux de bruit jugés inacceptables par les experts, dans la mesure où ils exercent des effets indésirables sur les personnes qui les subissent, perturbent leur sommeil et entraînent des conséquences néfastes sur leur santé.

Quelque 170 millions de personnes supplémentaires vivent dans des zones dites "grises", où de jour, le bruit atteint des intensités sérieusement perturbatrices.

On constate une diminution des points noirs, mais une augmentation des zones grises. En d'autres termes, le nombre de personnes gravement exposées diminue, cependant, le problème d'ensemble s'aggrave.

Concernant les effets sur la santé, un récent rapport de l'OMS souligne que le bruit peut exercer des effets néfastes directs sur toute personne exposée et peut notamment perturber le sommeil, entraîner des troubles auditifs et non auditifs, physiologiques (cardio-vasculaires, entraver la communication et devenir une nuisance générale).

Le coût social du bruit et, en particulier, celui des transports, est estimé entre 0,2% et 2% du PIB.

La démarche en Région bruxelloise: la démarche entamée par la Région depuis quelques années se situe parfaitement dans l'esprit du Livre vert: réalisation d'un cadastre par type de source de bruit, sensibilisation de la population et études de perception, préparation d'un plan bruit et fixation de normes d'immission.

Les données relatives à la pollution par le bruit sont généralement moins bonnes que celles qui concernent d'autres formes de pollution. Les raisons de ce phénomène s'expliquent par la complexité des mesures et l'aspect "subjectif" de l'exposition au bruit.

Un cadastre du bruit permet de déterminer l'exposition de la population aux différentes sources de bruit et de cerner ce que l'on nomme les "points noirs" de bruit.

Ce cadastre a été réalisé pour le trafic routier et ferroviaire.

Concernant le bruit des avions, nous avons procédé à des mesures ponctuelles, qui permettent d'avoir une vue relativement précise de la situation.

Deze geluidskadasters worden door waarnemingsenquêtes bij de inwoners aangevuld. Deze enquêtes houden rekening met het subjectief aspect van de geluidshinder.

Op grond van een kadaster van het verkeerslawaai wordt er vastgesteld dat circa 28 % van de bevolking blootgesteld wordt aan een geluidsniveau te wijten aan het wegverkeer dat overdag hoger ligt dan 65 dB(A).

Voor het treinverkeer wordt gemerkt dat 78 % van de inwoners in de omgeving van spoorwegen aan geluidsniveaus blootgesteld worden die overdag hoger liggen dan 65 dB(A).

Deze inwoners maken 2,5 % uit van de bevolking in het Brussels Gewest.

Aangaande het vliegtuiglawaai en de storende gevolgen ervan op de slaap, wordt er in het Groenboek gepreciseerd dat de slaap gestoord is vanaf het ogenblik dat de slapende persoon blootgesteld wordt aan een aanhoudend geluidsniveau van 30 dB(A); er wordt tevens onderstreept dat hier de belangrijkste parameter het piekniveau is.

Deze vaststelling bewijst duidelijk hoe belangrijk het is de lawaaierige bewegingen van vrachtwagens en vliegtuigen 's nachts voortduren in bewoonde gebieden te vermijden.

De commissie heeft voor 's nachts 45 dB(a) vastgelegd qua maximaal geluidsniveau.

De minister preciseert dat de talrijke meetcampagnes die door het BIM werden gevoerd binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, duidelijk de gemiddelde niveaus hebben vastgesteld in de overgevlogen wijken: 60 à 75 dB(A), met 's nachts regelmatig maxima tot 80 à 85 dB(A).

Waarom een nieuwe ordonnantie?

A. Rationalisering van de regelgeving inzake geluidshinder in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Er bestaan inderdaad oudere teksten, met name:

- de wet van 18 juli 1973 betreffende de strijd tegen geluidshinder en haar uitvoeringsbesluiten;
- verder, een oud reglement van de agglomeratie van Brussel van 4 september 1974 betreffende de strijd tegen geluidshinder (nog steeds van toepassing).

De enige nieuwe tekst die tot op heden door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd aangenomen, is de ordonnantie van 16 mei 1991 betreffende de strijd tegen geluidshinder in de rust- en woonruimten in Brussel.

Ces cadastres de bruit sont complétés par des enquêtes de perception auprès des habitants. Ces enquêtes tiennent compte de l'aspect subjectif des nuisances sonores.

Sur base du cadastre bruit routier, on constate que près de 28% de la population est exposée à un niveau de bruit dû au trafic routier, supérieur à 65 dB (A) en journée.

Pour le trafic ferroviaire, on observe que 78% des habitants dans les zones d'influence des voies ferrées, sont soumis à des niveaux de bruit supérieurs à 65 dB (A) en journée.

Ces habitants représentent 2,5% de la population en Région bruxelloise.

S'agissant du bruit des avions et de ses effets perturbateurs sur le sommeil, le Livre vert précise que celui-ci est perturbé dès que le dormeur est exposé à un niveau de bruit continu de 30 dB (A) et souligne que le paramètre le plus important est toutefois le niveau de crête.

Cette observation démontre clairement à quel point il importe d'éviter le bruit des mouvements nocturnes de poids lourds et d'avions, dans les zones habitées.

La Commission fixe comme niveau maximal durant la nuit, 45 dB (A).

Le ministre précise qu'en Région de Bruxelles-Capitale, de nombreuses campagnes de mesures réalisées par l'IBGE révèlent des niveaux moyens de 60 à 75 dB (A) dans les quartiers survolés, avec des maxima réguliers pouvant atteindre 80 à 85 dB (A) la nuit.

La nouvelle ordonnance vise à la:

A. Rationalisation de la réglementation en matière de bruit en Région de Bruxelles-Capitale

Il existe en effet d'anciens textes tels que:

- la loi du 18 juillet 1973 relative à la lutte contre le bruit et ses arrêtés d'exécution;
- ou encore un ancien règlement de l'Agglomération de Bruxelles, datant du 4 septembre 1974 et qui concerne la lutte contre le bruit (toujours d'application).

Le seul texte récent adopté par la Région de Bruxelles-Capitale est l'ordonnance du 16 mai 1991, relative à la lutte contre le bruit dans les locaux de repos et de séjour à Bruxelles.

De ordonnantie van 16 mei 1991

In sommige gevallen lijkt de toepassing van deze ordonnantie vrij moeilijk te zijn en dit werd heus niet gewild door de wetgever.

Door de geluidshinder en de normen van toepassing enkel te beperken tot twee hindersoorten, met name de muziekbronnen en andere geluidsbronnen, werden hierdoor een hele reeks activiteiten eigenlijk als onwettelijk verklaard.

Hierdoor zouden de foren en kermissen verboden moeten zijn, evenals het tram- en treinverkeer op bepaalde trajecten.

Dit ontwerp van ordonnantie is bijgevolg een antwoord op die stand van zaken.

B. Het in aanmerking nemen van de leer getrokken uit het arrest van het Arbitragehof nr. 29/96 van 15 mei 1996 en het arrest van het Hof van Beroep van 24 januari 1997

Arrest van het Arbitragehof

Het Arbitragehof heeft nagezien of artikel 6 van de ordonnantie van mei 1991 dat de maximale geluidspieken van 3 en 6 dB (A) vastlegt voor de geluidsbronnen afkomstig van bouwplaatsen, de vrijheid van handel en nijverheid niet overmatig beperkte in verhouding tot de nagestreefde doelstelling.

Uit het onderzoek van technische verslagen is gebleken dat, hoewel geluidsisolatie gewoonlijk de mogelijkheid biedt om deze normen op bouwplaatsen na te komen, er niettemin bepaalde types van werken zijn die enkel uitgevoerd kunnen worden dankzij technieken die onvermijdelijk de piekgrenswaarden zoals voorgeschreven door de omstreden bepaling, overschrijden.

Daarom is het Hof de mening toegedaan dat de aanstoting van de vrijheid van handel en nijverheid overmatig zwaar uitvalt vermits dit uiteindelijk aanleiding geeft tot het niet meer toelaten van zulke werken.

Arrest van het Hof van Beroep van 24 januari 1997

In zijn arrest met betrekking tot de vordering van de inwoners tegen de geluidshinder gebonden aan het luchtruim, heeft het Hof van Beroep het feit vooropgesteld dat de inwoners «zich op geen enkele Europese, federale of gewestelijke regelgeving beroepen welke verbod oplegt op de luchtvluchten 's nachts boven de woongebieden of welke een grenswaarde vastlegt voor het ontvangende geluid aan de grond die niet mag worden overschreden binnen de woningen van een stedelijke omgeving wanneer deze door een vliegtuig wordt overgevlogen.»

L'ordonnance du 16 mai 1991

Cette ordonnance pose, dans certains cas, quelques difficultés d'application que le législateur n'avait certainement pas voulu.

En réduisant les bruits et les normes qui sont applicables à deux catégories, à savoir, les sources musicales et les autres sources sonores, toute une série d'activités ont été de fait mises hors la loi.

C'est la raison pour laquelle, les foires et kermesses devraient être interdites, de même que la circulation des trams et trains sur certains tronçons.

Le présent projet se présente dès lors comme une réponse à cet état de fait.

B. Prise en compte de l'enseignement de l'arrêt de la Cour d'arbitrage (n° 29/96 du 15 mai 1996) et de l'arrêt de la Cour d'appel du 24 janvier 1997

L'arrêt de la Cour d'arbitrage

La Cour d'arbitrage a vérifié si l'article 6 de l'ordonnance de mai 1991 en ce qu'il fixe des émergences maximales de 3 et de 6 dB (A) pour les sources sonores émanant de chantiers, ne limitait pas de façon disproportionnée la liberté du commerce et de l'industrie, par rapport à l'objectif poursuivi.

L'examen de rapports techniques fait apparaître que si l'insonorisation acoustique permet généralement de respecter ces normes dans les chantiers de construction, il existe néanmoins certains types de travaux qui ne peuvent être accomplis que par des techniques dépassant inévitablement les seuils d'émergence édictés par la disposition en cause.

C'est pourquoi la Cour a estimé que l'atteinte portée à la liberté du commerce et de l'industrie est disproportionnée, puisqu'elle conduit finalement à ne plus permettre l'exécution de ces travaux.

L'arrêt de la Cour d'appel du 24 janvier 1997

Dans son arrêt relatif à l'action des habitants contre les nuisances sonores liées au survol aérien, la Cour d'appel a mis en évidence le fait que les habitants «ne se prévalent d'aucune réglementation européenne, fédérale ou régionale interdisant des vols d'avion la nuit au-dessus des zones d'habitation ou fixant un seuil de réceptivité de bruit au sol à ne pas dépasser à l'intérieur des habitations dans un milieu urbain lorsque celui-ci est survolé par un avion».

Vervolgens heeft het Hof van Beroep de specifieke bevoegdheden van de Federale Staat en de Gewesten duidelijk herhaald en dit op grond van de wetten op de hervorming van de grondwet: «de regelgeving inzake bescherming van het leefmilieu, met inbegrip van de strijd tegen de geluidshinder, ressorteert uitsluitend onder de bevoegdheid van de Gewesten»....

Zo stelt de rechtsleer het feit voorop dat het Gewest dringend voor normen dient te zorgen.

Dit ontwerp van ordonnantie heeft tot doel:

- zich beter rekenschap te geven van de geluidssoorten, de duur en eigenschappen ervan;
- een zekere buigzaamheid in te voeren teneinde rekening te kunnen houden met de ontwikkeling van de internationale ervaring inzake technische regelgeving en natuurlijk, met de praktische ervaring die langzamerhand op het Brusselse terrein werd opgedaan door het BIM.

Hier volgt de wijze waarop de zaak wordt aangepakt:

- een kaderordonnantie waarin de algemene doelstellingen, de voornaamste actiemiddelen en de administratieve procedures worden bepaald, evenals de opgelopen straffen en de mogelijke optredens van het bestuur om een einde te maken aan de overtredingen;
- een reeks toepassingsbesluiten waarin de geluidsnormen bepaald worden naargelang de bronnen en de geografische gebieden, de meetmethodes en -toestellen.

C. Planning voor de strijd tegen geluidshinder en verhoogde deelneming van de burger

Ten slotte strekt deze ordonnantie ertoe rechtsgrond te verlenen aan initiatieven inzake planning, te zorgen voor meer inspraak van de bevolking en rekening te houden met de plaatselijke toestanden. De minister zal daar uitvoeriger op terugkomen.

Inschakeling in een globaal bestrijdingsbeleid van de geluidshinder in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Deze ordonnantie past in een globaler stelsel van middelen teneinde de geluidsomgeving in Brussel te verbeteren, met name:

- waarnemingen enquêtes;
- meetnetten (sonometers), medewerking met de gemeenten (opleiding van de gemeentelijke beambten), beantwoorden van de klachten;

La Cour d'appel a ensuite clairement rappelé les compétences respectives de l'Etat fédéral et des Régions sur base des lois de réforme constitutionnelle: ... "la réglementation de la protection de l'environnement, comprenant celle relative à la lutte contre le bruit, est de la seule compétence des Régions"...

La juridiction met ainsi en exergue la nécessité d'une action normative de la Région.

Le présent projet d'ordonnance a pour objectif:

- de mieux prendre en considération les types de bruit, leur durée et leurs caractéristiques;
- et d'introduire une certaine flexibilité afin de tenir compte de l'évolution: de l'expérience internationale en matière de réglementation technique et bien évidemment en fonction de l'expérience pratique acquise progressivement par l'IBGE sur le terrain bruxellois.

L'approche adoptée est la suivante:

- une ordonnance-cadre qui définit les objectifs généraux, les principaux moyens d'action et les procédures administratives, ainsi que les peines encourues et les interventions possibles de l'administration pour mettre fin aux infractions;
- une série d'arrêtés d'application qui définissent des normes de bruit selon les sources et les zones géographiques, les méthodes et instruments de mesure.

C. Planification de la lutte contre le bruit et la participation accrue des citoyens

Enfin, cette ordonnance a pour ambition de donner un fondement légal à une démarche de planification, à une plus grande participation de la population et à la prise en compte des situations locales. Le ministre abordera plus en détails ces points ci-dessous.

Intégration dans une politique globale de lutte contre le bruit en Région de Bruxelles-Capitale

Cette ordonnance vient compléter un dispositif plus global de moyens pour améliorer l'environnement sonore bruxellois, à savoir:

- des enquêtes de perception;
- des réseaux de mesures (sonomètres), une collaboration avec les communes (formation des agents communaux), des réponses aux plaintes;

- geluidskadaster en cartografie;
- onderzoeken en expertises met betrekking tot de wegaanlegwerken, evenals medewerking met het BUV en het BROH;
- proefprojecten betreffende buurtlawaai (bemiddeling), groene ruimten;
- geluidsplan;
- besprekingen met de federale overheid over het in aanmerking nemen van de externe kosten van het geluid veroorzaakt door het vervoer, namelijk langs fiscale drukmiddelen (autobelasting), economische prikmiddelen (heffingen). De opbrengst van deze heffingen zou kunnen dienen voor de financiering van isolatieprogramma's van de gebouwen die in de nabijheid van geluidsbronnen liggen (luchthavens); deze werkwijze wordt overigens door de Commissie aanbevolen, onder meer aangaande verkeerslawaai;
- vergunningen, ruimtelijke ordening;
- bewustmaking evenals voorlichting van het publiek om zijn betrokkenheid bij de geluidsbestrijding te begunstigen.

Thans beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over een hele reeks instrumenten om als dusdanig te kunnen optreden en tegelijkertijd te voorkomen, te verhelpen en te bestraffen.

Dit ontwerp van ordonnantie houdt rekening met de leer van het Arbitragehof voor zover de Brusselse Hoofdstedelijke Regering door de ordonnantie gemachtigd wordt tot het uitvaardigen, bij besluit, van een bepaald aantal normen en bepalingen, met name over:

- de meetmethodes en -omstandigheden van de geluidshinder;
- de strijd tegen geluidshinder en trillingen voortvloeiend uit de ingedeelde inrichtingen;
- de normen voor het buurtlawaai;
- de beperking van hindersoorten van bouwplaatsen (overgenomen in het ontwerp GSV);
- de beperking van de geluidshinder afkomstig van het verkeer, met inbegrip van deze afkomstig van het luchverkeer.

Wat behelst de nieuwe ordonnantie?

Het is de moeite waard om de geest van deze ordonnantie in deze van het recentelijk verschenen Groenboek van de

- un cadastre du bruit et une cartographie;
- des recherches et expertises relatives aux aménagements routiers, ainsi qu'une collaboration avec l'AED et l'AATL;
- des expériences pilotes relatives aux bruits de voisinage (médiation), espaces verts;
- un plan bruit;
- des discussions avec le pouvoir fédéral à propos de la prise en compte du coût externe du bruit lié au transport, notamment, par des leviers fiscaux (fiscalité automobile), incitants économiques (redevances). Le produit de ces redevances pourrait servir à financer des programmes d'isolation des bâtiments proches des sources de bruit (aéroports), ce procédé étant d'ailleurs préconisé par la Commission, notamment dans le domaine du bruit des transports;
- permis, aménagement du territoire;
- une sensibilisation, ainsi que l'information du public, afin d'arriver à une implication plus étroite de celui-ci dans la lutte contre le bruit.

La Région de Bruxelles-Capitale disposera ainsi d'un arsenal complet et peut agir à la fois de manière préventive, curative et répressive.

Le présent projet d'ordonnance tient compte de l'enseignement de la Cour d'arbitrage, dans la mesure où l'ordonnance habilite le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale à prendre par arrêté un certain nombre de normes et de dispositions relatives notamment:

- aux méthodes et conditions de mesure du bruit;
- à la lutte contre le bruit et les vibrations générées par les installations classées;
- aux normes de bruit de voisinage;
- à la limitation des nuisances de chantiers (repris dans le projet de règlement régional d'urbanisme);
- à la limitation des nuisances en provenance du transport, y compris en provenance du trafic aérien.

Que contient la nouvelle ordonnance?

Il est intéressant de replacer la philosophie de cette ordonnance dans le contexte du récent Livre vert de la

Europese Commissie terug te plaatsen; het Groenboek bepaalt en preciseert trouwens de hoofdlijnen van het bestrijdingsbeleid van de geluidshinder.

Wat leert het Groenboek ons?

De Commissie voert het feit aan dat « de strijd tegen de geluidshinder op drie verscheidene vlakken kan worden gevoerd» namelijk:

- vermindering van het lawaai dat bij de bron door toestellen, motoren, banden en wegdekken wordt voortgebracht door de snelheid in te perken, het volume verkeer te begrenzen en paal en perk te stellen aan het gebruik van bepaalde nutsvoorzieningen;
- vermindering van de verspreiding van het lawaai door het aanbrengen van afschermers tussen de bron en de «slachtoffers»;
- vermindering van het lawaai daar waar het ondervonden wordt, bijvoorbeeld door de gebouwen met isolatiemateriaal te beschermen.

Deze ordonnantie is volstrekt in samenhang met deze hoofdlijnen en neemt deze werkwijze in dezelfde volgorde over.

Bovendien zijn de meetmethodes dezelfde als die welke door het Groenboek worden aanbevolen en de normen stemmen hiermee perfect mee overeen. Ten slotte geeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest weer blijk van zijn vooruitstrevend beleid, aangezien de toekomstige verplichting om voor iedere stad met meer dan 500.000 inwoners een geluidsplan te moeten uitvoeren, vandaag wordt nagekomen.

Een kaderrichtlijn wordt trouwens bij de Commissie voorbereid voor het vastleggen van een EEG-index gebaseerd op het $L_{Aeq,T}$ in dB(A) (équivalent geluidsdruckniveau in decibels met de frequentiële weging A naar het menselijk gehoor), index gebruikt in de toepassingsbeluiken van deze ordonnantie.

De hoofdlijnen die in deze ordonnantie worden opgenomen zijn de planning, de inspraak van de inwoners en de aanpassing aan specifieke en plaatselijke omstandigheden.

A. Planning van de strijd tegen de geluidshinder

De ordonnantie bepaalt de verplichting om een bestrijdingsplan van de geluidshinder te verwezenlijken. In navolging van het afvalstoffenbeheersplan (vgl. ordonnantie afvalstoffen), is dit plan voor zijn grootste deel tweeledig:

1. een geluidskadaster (= stand van zaken) om de lawaaisoorten te herkennen en de bron en eigenschappen ervan te kunnen omschrijven (cartografie)

Commission européenne qui définit et précise les grands axes de la politique de lutte contre le bruit.

Que nous apprend le Livre vert?

La Commission relève que «la lutte contre le bruit peut opérer sur trois fronts différents», c'est-à-dire:

- réduire le bruit produit à la source par les machines, les moteurs, les pneus et les surfaces de roulement en limitant les vitesses, en réduisant le volume du trafic et en diminuant l'utilisation de certains équipements;
- limiter la transmission du bruit en installant des barrières entre la source et les «victimes»;
- réduire le bruit là où il est perçu, par exemple en isolant des bâtiments.

La présente ordonnance est parfaitement cohérente par rapport à ces grands axes et reprend cette hiérarchie des moyens d'action.

En outre, les méthodes de mesure sont celles préconisées par le Livre vert et les normes sont en parfaite cohérence. Enfin, la Région de Bruxelles-Capitale devance l'obligation future, pour toutes les villes de plus de 500 000 habitants, de réaliser un plan bruit.

Une directive cadre est par ailleurs en préparation à la Commission, qui établirait un indice CE basé sur le $L_{Aeq,T}$ en dB(A) (niveau acoustique équivalent sur une période de temps déterminée, calculé en décibels pondérés), indice utilisé dans les arrêtés d'application de la présente ordonnance pour quantifier la gêne acoustique.

Les axes majeurs réunis dans cette ordonnance sont la planification, la participation des habitants et l'adaptation aux situations spécifiques et locales.

A. Planification de la lutte contre le bruit

L'ordonnance prévoit l'obligation de réaliser un plan de lutte contre le bruit. A l'instar du plan de gestion des déchets (cf. ordonnance déchets), ce plan comprend essentiellement deux parties:

1. un cadastre (état des lieux) du bruits dont l'objectif est d'identifier et de décrire l'origine et les caractéristiques des bruits (cartographie);

2. een algemene bestrijdingsstrategie van de geluidshinder alsook een beoordeling van de noodzakelijke maatregelen om deze te hanteren.

Bij het BIM zijn ze momenteel bezig dit geluidsplan te verwezenlijken.

Men dient de doelstellingen en de programma's te bepalen die specifiek zijn voor de verschillende geluidsoorten in een stedelijke omgeving. Vervolgens komen ter aanvulling van deze globale aanpak: actieprogramma's, een tijdschema voor die acties en het bestrijdingsplan tegen de geluidshinder, de hierbij betrokken financiële middelen en human resources.

Wijze van opmaak van het plan

- het BIM maakt het ontwerp op in nauwe samenwerking met het BUV (Bestuur voor Uitrustingen en Vervoerbeleid) alsmede de overige gewestbesturen, met name de MIVB, het BROH (Bestuur voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting) enz...
- de Brusselse Hoofdstedelijke Regering legt dit plan voorlopig vast;
- het Gewest voert een openbaar onderzoek van 60 dagen uit in elk van de 19 gemeentebesturen van het Gewest.

B. Zeer grote betrokkenheid van de burger bij de opmaak van het plan

Hiertoe:

- de mogelijkheid bieden om het plan ter inzage te krijgen en ongeacht welke opmerking te uiten;
- zou iedere gemeente een openbare infozitting kunnen opzetten in aanwezigheid van de technici van het BIM;
- het raadplegen van het project bij het gemeentebestuur én het BIM;
- openbare hoorzitting op het einde van het openbaar onderzoek

Het BIM stelt het plan op dat, na advies van de Raad voor het Leefmilieu, goedgekeurd wordt door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Dit plan zal zeer concrete voorstellen bevatten met het oog op het verminderen van deze hindersoort in Brussel. Het zal er immers op aan komen maatregelen te treffen op alle gebieden die hierbij betrokken zijn, meer bepaald de openbare werken, alsook de nodige begrotingsmiddelen te bepalen en hiervoor vrij te maken.

Dit plan dat sedert enkele maanden in de maak is, zal vanaf volgend jaar aan een openbaar onderzoek worden onderworpen (dit was ook het geval voor het afvalplan).

2. une stratégie générale de lutte contre le bruit, ainsi qu'une évaluation des moyens nécessaires pour le mettre en oeuvre.

Le plan bruit est actuellement en réalisation à l'IBGE.

Il s'agit de déterminer les objectifs et les programmes spécifiques aux diverses typologies du bruit urbain. Viennent ensuite compléter cette approche globale: des programmes d'action, un calendrier relatif à ceux-ci, ainsi qu'au plan de lutte contre le bruit, les moyens financiers et humains qui y sont associés.

Procédure d'élaboration du plan:

- projet élaboré par l'IBGE en collaboration étroite avec l'AED (Administration de l'équipement et des déplacements) ainsi qu'avec les autres administrations régionales telles que la STIB, AATL (Administration de l'aménagement du territoire et du logement), etc.;
- le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale arrête provisoirement le plan;
- une enquête publique de 60 jours est organisée par la Région dans chacune des 19 administrations communales de la Région.

B. Participation des citoyens la plus large possible

Pour ce faire:

- possibilité de consulter le plan et d'émettre toute observation;
- chaque commune peut organiser une séance publique d'information en présence de techniciens de l'IBGE;
- consultation du projet à l'administration communale et à l'IBGE;
- audience publique en fin d'enquête publique.

L'IBGE rédige le plan qui est approuvé par le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, après avis du Conseil de l'environnement.

Ce plan contiendra des propositions très concrètes en vue de réduire cette nuisance à Bruxelles. Il s'agira en effet, d'intégrer des mesures dans l'ensemble des domaines concernés comme, notamment, les travaux publics mais également, de définir et de dégager les moyens budgétaires nécessaires.

Ce plan en gestation depuis plusieurs mois, sera soumis à l'enquête publique (comme cela a été fait pour le plan déchets) dès l'année prochaine.

Dit initiatief is van het hoogste belang, te meer daar dit een levensgrote proef is ter beoordeling van het meest gepaste bestrijdingsbeleid van de geluidshinder en als grondslag van de actie.

In geen enkel geval streeft men ernaar geluidstheoretici bijeen te brengen om ver van de werkelijkheid een plan op te maken; men wil wel een open tekst voorstellen die besproken wordt en het standpunt van de Regering in haar geheel uitdrukt.

De strijd tegen de geluidshinder houdt vanzelfsprekend de actieve medewerking in van alle besturen die hierbij betrokken zijn (groene ruimten, openbare werken, stedebouw, gemeenten, enz...).

Het plan bevat drie belangrijke nieuwigheden:

- om de 2,5 jaar wordt het systematisch beoordeeld;
- de bepalingen van het plan zijn bindend voor de openbare overheden die onder het toezicht van het Gewest staan en richtinggevend voor de overige rechtsonderhorigen;
- de laatste is ongetwijfeld de meest innoverende en originele: vermits de nauwkeurigheidsgraad van een plan vaak ontoereikend is om alle toestanden aan te pakken, werd de mogelijke bijdrage van de burger verhoogd. Indien een derde van de personen die in een bepaalde wijk vervoegen hierom vragen, dan wordt de geluidshinder er onderzocht en maatregelen getroffen om deze in te perken.

Eigenlijk gaat het hier om een politiek interpellatierecht van de bevolking.

C. Het in aanmerking nemen van de specifieke plaatselijke omstandigheden

Iedereen is verantwoordelijk voor de aangerichte storingen, zonder hiervoor logischerwijs bestraft te worden, onder voorwendsel dat al wat niet mag, eigenlijk verboden is.

Hier kunnen de gemeenten op inspelen. Ze kunnen geluidsverordeningen aannemen (ziekenhuizen, rusthuizen, enz...) die de doelstellingen bepaald in het gewestelijk bestrijdingsplan van de geluidshinder nakomen en tevens het voorwerp uitmaken van een openbaar onderzoek.

D. Voorkoming krijgt voorrang

De Regering wordt ertoe gemachtigd een aantal maatregelen te treffen zoals:

Cette initiative est primordiale, d'autant qu'il s'agit d'un test de grandeur nature, afin d'évaluer la politique de lutte contre le bruit la plus appropriée et de poser les bases de l'action.

L'objectif n'est donc en aucun cas de réunir des théoriciens du bruit afin de réaliser un plan «en chambre» mais au contraire, il s'agit de proposer un texte ouvert, qui sera discuté et émanera du gouvernement entier.

Il est une évidence qui est également un impératif: la lutte contre le bruit implique une participation active de toutes les administrations concernées (espaces verts, travaux publics, urbanisme, communes, etc...).

Le plan comprend trois innovations importantes:

- il est évalué systématiquement tous les 2,5 ans;
- les dispositions du plan sont impératives à l'égard des pouvoirs publics soumis au contrôle de la Région et indicatives pour les autres sujets de droit;
- la dernière est sans doute la plus novatrice et originale: le degré de précision d'un plan étant souvent insuffisant pour appréhender toutes les situations, on a accru la possibilité de participation des citoyens. Si un tiers des personnes domiciliées dans un quartier déterminé en font la demande, une étude des nuisances sonores et une évaluation des mesures en vue de les réduire seront réalisées.

Il s'agit en réalité d'un droit d'interpellation politique de la population.

C. La prise en compte des situations locales particulières

Chacun est responsable de la gêne qu'il provoque, sans pour autant entrer dans une logique répressive, au point de considérer que tout ce qui n'est pas autorisé est interdit.

Les communes ont un rôle à tenir. Elles peuvent adopter des règlements de bruit (hôpitaux, maisons de repos, etc...) qui respectent les objectifs définis dans le plan régional de lutte contre le bruit et qui sont également soumis à enquête publique.

D. Priorité à la prévention

Le gouvernement est habilité à prendre une série de mesures, telles que notamment:

- de bepaling van de emissiegrenswaarden, veranderlijk naargelang hun oorsprong en de wijken waar ze voortgebracht worden;
- de bevordering van geluidsisolerende maatregelen, zo nodig door premietoekenning;
- aanmoediging van de gemeenten om geluidsmetingen te verrichten, indien nodig, door toelagen te geven om zich sonometers aan te schaffen en het personeel op te leiden.

E. Eenzijdige tussenkomsten van de wetgever

Naast deze luiken waarin de bijdrage van de burger en de voorkomingsdoelstellingen worden vooropgesteld, wijdt een tamelijk belangrijk deel van de ordonnantie zich aan de tussenkomsten van klassiekere gezagdragers van de openbare machten, zowel aangaande de voorafgaandelijke vastlegging van normen door de wetgever als de machtiging verleend aan de Regering.

Strijd tegen de geluidshinder op de openbare weg

De algemene opzet bestaat erin te streven naar voorbeelding en de verantwoordelijkszin van de burger aan te scherpen.

Op de openbare weg wordt principieel ongeacht welke activiteit toegelaten doch iedereen is persoonlijk verantwoordelijk voor de geluidshinder die hij voortbrengt.

Hij moet bijgevolg de nodige voorzorgsmaatregelen te treffen om te vermijden dat de rust of de gezondheid van de inwoners verstoord wordt.

Een principieel verbod op elke luidruchtige bedrijvigheid wordt niettemin opgenomen, namelijk van 22u tot 7u (en niet meer tussen zonsondergang en zonsopgang).

Er moet echter rekening worden gehouden met economische en maatschappelijke omstandigheden op plaatselijk vlak zoals:

- nachtelijke drukte in de toeristische wijken;
- geluiden voortgebracht door de sirenes van politie of hulpdiensten...;
- de nachtbouwplaatsen van de MIVB, Elektrabel, enz..

Hiervoor kan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering afwijkingen per besluit toestaan op het verbod van luidruchtige bedrijvigheden tussen 22u en 7u.

Deze besluiten dienen echter te worden onderscheiden van de tijdelijke toelatingen afhangend van een burgemeester wanneer er evenementen op de openbare weg op touw worden gezet.

- la définition de valeurs limites d'émissions modulables en fonction de leur provenance et des quartiers où elles se produisent;
- la promotion de mesures d'isolation acoustique, au besoin par l'octroi de primes;
- l'encouragement des communes à réaliser des mesures de bruit, en subsidiant au besoin, l'achat de sonomètres et la formation du personnel.

E. Interventions unilatérales du législateur

A côté de ces volets qui mettent en exergue la participation des citoyens et des objectifs de prévention, une part non négligeable de l'ordonnance est consacrée à des interventions d'autorité plus classiques des pouvoirs publics, qu'il s'agisse de normes fixées d'emblée par le législateur ou d'habilitation conférées au gouvernement.

Lutte contre le bruit sur la voie publique

La philosophie générale en la matière est de nature préventive et a pour objectif de responsabiliser les citoyens.

Toute activité est par principe autorisée sur la voie publique mais chacun est responsable du bruit qu'il provoque.

Il lui appartient dès lors de prendre les mesures préventives qui s'imposent pour éviter de troubler la tranquillité ou la santé des habitants.

Une interdiction de principe de tout tapage est prévue néanmoins entre 22h00 et 7h00 (et non plus entre le coucher et le lever du soleil).

Il est cependant nécessaire de tenir compte des réalités locales économiques et sociales comme par exemple:

- l'animation nocturne dans les zones touristiques;
- bruit causé par les avertisseurs sonores de la police, ...;
- chantiers de nuit de la STIB, d'Electrabel, etc.

C'est la raison pour laquelle, le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale peut, par arrêté, accorder des dérogations à l'interdiction de tapage entre 22h00 et 7h00.

Ces arrêtés doivent être distingués des autorisations ponctuelles que peut donner le bourgmestre lors de l'organisation de manifestations sur la voie publique.

Deze evenementen maken immers het voorwerp uit van een voorafgaande toestemming van de burgemeester en moeten per se vijf dagen voordien worden aangevraagd. Bij het uitblijven van een beslissing binnen drie werkdagen wordt de activiteit geacht toegelaten te zijn.

Voorbeelden:

- straatopvoeringen (toneel, concerten...);
- het afschieten van rotjes, vuurwerk,...;
- parades en foormuziek, kermissen...

Strijd tegen buurtlawaaï

Het lawaai dat vanuit de voor het publiek toegankelijke inrichtingen komt, mag de nachtrust van de inwoners niet storen.

Hetzelfde geldt voor de bewoners van gebouwen die als woning dienen of voor iets anders; deze moeten erop toezien dat de geluiden voortvloeiend uit hun bedrijvigheden of werken de rust of de gezondheid van de inwoners niet storen.

In deze beide gevallen wordt de Regering ertoe gemachtigd om uitvoeringsmaatregelen te treffen via besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (met inachtneming van de leer van het Hof).

Bestrafing

Het BIM en de gemeenten treden gezamenlijk op inzake bestrafning van de overtredingen op de wetgeving van het geluid.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering is ertoe gemachtigd om de meetomstandigheden en -methode van de geluidshinder vast te leggen.

Voordeel

Deze meetmethodes en -omstandigheden worden telkens opgenomen in ieder besluit dat een specifieke kant van de geluidshinder behandelt en zouden dus snel kunnen worden aangepast aan de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis of technologie.

Ten slotte kan de overheid onverschillig welke gepaste maatregel laten uitvoeren om een vorm van geluidshinder te verhelpen; ze kan deze zelfs uitvoeren bij nalatigheid van de verantwoordelijke.

Ces manifestations sont soumises à une autorisation préalable du bourgmestre et doivent être demandées au moins cinq jours à l'avance. En cas de silence dans les trois jours ouvrables, l'activité est censée autorisée.

Exemples:

- les spectacles de rue (théâtre, concerts...);
- les tirs de pétards, artifices...;
- les parades et musiques foraines, les kermesses,....

Lutte contre les bruits de voisinage

Le bruit provenant des établissements ouverts au public ne doit pas troubler le repos des habitants pendant la nuit.

De même, les occupants des immeubles à usage d'habitation ou autres doivent veiller à ce que les bruits générés par leurs activités ou travaux ne troublent pas la tranquillité ou la santé des habitants.

Dans ces deux cas, le gouvernement est habilité à prendre des mesures d'exécution par voie d'arrêté du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale (en tenant compte de l'enseignement de la Cour).

La répression

L'IBGE et les communes exercent une compétence concurrente en matière de répression des infractions à la législation sur le bruit.

Le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale est habilité à arrêter les conditions et la méthode de mesure du bruit.

Avantage

Ces conditions et méthodes seront prévues dans chaque arrêté traitant d'un aspect spécifique des nuisances sonores et pourraient ainsi être rapidement adaptées à l'évolution des connaissances scientifiques ou de la technologie.

Enfin, l'autorité peut ordonner l'exécution de toute mesure adéquate pour remédier à une nuisance sonore et même l'exécuter elle-même en cas de défaut du responsable.

Slot

Deze ordonnantie, die zo'n belangrijke stap betekent in de ontwikkeling van de milieuproblematiek, belichaamt en versterkt al wat reeds werd ondernomen op dit vlak. Ze vormt de grondslag voor een globaal beleid teneinde de geluidshinder binnen het Brusselse Gewest in te perken.

Dient gepreciseerd dat deze ordonnantie tevens van normatieve aard is, voor zover ze een rechtsgrond verleent om te handelen; de ordonnantie streeft eveneens naar kwaliteit vermits ze de mogelijke bijdrage van de bevolking versterkt en hierdoor kan men rekening houden met de wijze waarop geluidshinder wordt waargenomen.

Nogmaals onderstreept de minister het belang om preventief op te treden: het lawaai is een zaak waarmee men rekening moet houden voor alle initiatieven waarbij een milieu-effectenbeoordeling vereist wordt en over het algemeen, voor alle initiatieven (aanlegwerken) van de overheid.

De strijd tegen de geluidshinder is niet gebaseerd op indrukwekkende acties; eerst komt de opvoeding en de verantwoordelijkheidszin van elke burger: ieder van ons moet de gevolgen van bepaalde gebeurtenissen op de geluidsomgeving van een ander kunnen inschatten.

Die kant van zaken moet onophoudelijk voor ogen worden gesteld wanneer de strijd tegen de geluidshinder wordt aangepakt: iedereen moet zich verantwoordelijk voelen.

II. Algemene bespreking

Een lid stelt met belangstelling vast dat de Regering de geluidshinder in het Brussels Gewest wil bestrijden. Hij is er evenwel niet van overtuigd dat er positieve resultaten kunnen worden geboekt, aangezien de belangen van de handel en de nijverheid indruisen tegen die van de bewoners, die om rust vragen.

Hij zou graag het advies van de Raad voor het Leefmilieu willen inzien.

Hij vraagt zich bovendien af of het niet nuttig zou zijn de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om advies te vragen over de ordonnantie.

De minister preciseert dat de Economische en Sociale Raad geraadpleegd is.

Hij bezorgt beide adviezen aan de commissieleden.

Hetzelfde lid vraagt zich eveneens af of men niet een aantal voorzorgsmaatregelen moet nemen, zoals de ervaring

Conclusions

Etape importante dans l'évolution environnementale, cette ordonnance donne corps et renforce les actions déjà entreprises. Elle fonde une politique globale et transversale pour diminuer les nuisances sonores en Région bruxelloise.

Il est à préciser que cette ordonnance est à la fois normative, dans la mesure où elle pose les jalons juridiques de l'action, mais également qualitative, puisqu'elle renforce les possibilités de participation de la population et permet ainsi de tenir compte de la perception des nuisances sonores.

Le ministre insiste une fois encore sur l'importance du rôle de la prévention: le bruit est un des facteurs dont il faut tenir compte dans toutes les initiatives qui requièrent une évaluation de l'impact sur l'environnement et, d'une manière plus générale, dans toutes les initiatives (aménagements) des pouvoirs publics.

La lutte contre le bruit ne passe pas par des actions spectaculaires, elle commence par l'éducation et la responsabilisation de chaque citoyen: à chacun d'entre nous d'évaluer les conséquences de certains événements sur l'environnement sonore des autres.

Cet aspect doit être une constante dans l'approche de la lutte contre la pollution sonore: chacun est responsable.

II. Discussion générale

Un membre note avec intérêt que le gouvernement souhaite lutter contre le bruit dans la Région bruxelloise. Il n'est cependant pas convaincu qu'on arrive à des résultats probants étant donné les intérêts qui s'opposent à la tranquillité des habitants (intérêts de l'industrie et du commerce).

Il souhaite pouvoir disposer de l'avis du Conseil de l'environnement.

Il se demande par ailleurs s'il ne serait pas utile de consulter le Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale sur l'ordonnance.

Le ministre précise que le CESRB a été consulté.

Il transmet les deux avis aux commissaires.

Le même membre se demande également s'il ne faut pas s'entourer d'un certain nombre de précautions, étant donné

met de ordonnantie van 16 mei 1991 betreffende de strijd tegen geluidshinder in de rust- en woonruimten heeft geleerd. Sinds de inwerkingtreding ervan zijn er een aantal problemen gerezen met de uitvoering en het Arbitragehof heeft in zijn arrest van 15 mei 1996 geoordeeld dat de vastgestelde normen de vrijheid van handel en nijverheid overmatig beperken. In het licht van die ervaring is het lid van oordeel dat de strijd tegen de geluidshinder in een stedelijke omgeving een moeilijke opgave is.

Het lid vraagt zich in het bijzonder af in hoeverre de bedoelingen van de Regering om de rust van de bewoners te beschermen concreet gestalte zullen krijgen in de technische maatregelen die bij besluit worden goedgekeurd. Er moeten zoveel mogelijk voorzorgsmaatregelen worden genomen en hij vraagt zich af of het niet aangewezen is nu al het advies van de Raad van State over de ontwerpen van besluiten in te winnen.

De strijd zal des te moeilijker zijn omdat de minister, naar aanleiding van het arrest van het Hof van Beroep van 24 januari 1997, aan de vier geplande uitvoeringsbesluiten een vijfde besluit betreffende het lucht- en spoorwegverkeer heeft toegevoegd. Hij begrijpt de keuze van de minister, maar hij denkt dat het niet eenvoudig zal zijn.

De minister geeft toe dat het om een uiterst ingewikkelde problematiek gaat. Hij onderstreept evenwel dat hij een andere methodologie voorstelt dan die welke voor de ordonnantie van 1991 werd gehanteerd en die onuitvoerbaar is gebleken. Hij stelt een geluidsplan voor. Dit garandeert de inspraak van de burgers en voorziet in een algemeen kader voor het regeringsbeleid.

De problematiek van de geluidshinder veroorzaakt door het luchtverkeer is uiterst ingewikkeld. De minister heeft zich bij deze bespreking gebaseerd op de beslissing van het Hof van Beroep.

Hij stelt het lid gerust. Alle ontwerpen van besluiten zullen aan de Raad van State worden voorgelegd.

Een lid is de minister dankbaar dat hij zich inzet voor iest dat uiterst belangrijk is voor de bevolking.

Hij wijst op een praktisch probleem dat in bepaalde wijken rijst: politie- en rijkswachtwagens rijden er in het holst van de nacht met sirenes rond hoewel er geen verkeer is. Is dat echt nodig?

Hetzelfde lid vraagt zich ook af wat de minister onder "wijk" verstaat (het ontwerp bepaalt dat als een derde van de inwoners van een wijk een klacht indienen, deze ontvankelijk is). Kan een wijk niet tot een straat worden beperkt?

De minister merkt op dat het begrip "wijk" in artikel 10 is omschreven.

l'expérience de l'ordonnance du 16 mai 1991 relative à la lutte contre le bruit dans les locaux de séjour. Celle-ci a posé, dès son entrée en vigueur, un certain nombre de problèmes d'application et la Cour d'arbitrage a jugé – dans son arrêt rendu le 15 mai 1996 – que les normes fixées limitent de façon disproportionnée la liberté du commerce et de l'industrie. Sur base de cette expérience le membre estime que le combat contre le bruit en région urbaine est difficile et lourd.

Le membre s'interroge en particulier quant au principe de proportionnalité entre les intentions du gouvernement de protéger la tranquillité des habitants et les mesures techniques adoptées par arrêté. Il conviendrait de s'entourer d'un maximum de précautions et il s'interroge s'il ne conviendrait pas dès à présent de demander l'avis du Conseil d'Etat sur les projets d'arrêtés.

Le combat sera d'autant plus difficile que le ministre a ajouté aux quatre arrêtés prévus dans le projet d'ordonnance, un cinquième relatif au trafic aérien et ferroviaire (suite à l'arrêté de la Cour d'appel du 24 janvier 1997). Il comprend que le ministre ait opté pour cette solution mais il pense que cela ne sera pas simple.

Le ministre reconnaît que la problématique est très complexe. Il souligne toutefois qu'il propose une autre méthodologie que celle adoptée pour l'ordonnance de 1991, qui s'est révélée inapplicable. Il propose un plan relatif au bruit. Cette planification permet à la fois une participation du citoyen et la fixation d'un cadre général pour l'action gouvernementale.

La problématique des nuisances sonores causées par le trafic aérien est très complexe. Le ministre a souhaité exploiter la décision de la Cour d'appel pour intervenir dans ce débat.

Il rassure le membre. Tous les projets d'arrêtés seront soumis au Conseil d'Etat.

Un membre remercie le ministre de s'atteler à une tâche très importante pour la population.

Il relève un problème pratique se posant dans certains quartiers; les voitures de police et de gendarmerie circulent en pleine nuit avec une sirène alors qu'il n'y a pas de trafic. Est-ce vraiment nécessaire?

Le membre se demande également ce que le ministre entend par quartier (le projet prévoit que si un tiers des habitants d'un quartier introduisent une plainte, celle-ci est recevable). Ne pourrait-on limiter le quartier à une rue par exemple?

Le ministre informe que la notion de quartier est précisée à l'article 10.

Het lid maakt zich zorgen over de gemeenten die niet over voldoende financiële middelen beschikken. Hebben die gemeenten recht op premies om het nodige materiaal aan te schaffen?

De minister heeft het over de plaatselijke economische en sociale toestand in de wijken gehad, waardoor de geluidshinder geval per geval kan worden onderzocht. Het lid vraagt zich af of dit betekent dat er een vorm van discriminatie tussen de wijken zal bestaan? Is de rust in sommige wijken belangrijker dan in andere?

De minister merkt op dat het lid bij de artikelsgewijze besprekking vele antwoorden op die vragen zal krijgen. Met betrekking tot de steun aan de gemeenten merkt hij op dat het Gewest de gemeenten reeds toelagen verleent voor de aankoop van sonometers. Hij is van mening dat de gemeenten zich niet eeuwig achter het geldgebrek kunnen blijven verschuilen.

Toen hij het had over de plaatselijke economische en sociale realiteiten, dacht hij aan evenementen als de Zuid-foor, waarvoor men uitzonderlijke geluidsniveaus zou kunnen toestaan. Men moet echter beseffen dat men in een verstedelijkte gewest leeft en dat het niet mogelijk is in Brussel alle geluidshinder te weren.

Het ligt voor de hand dat in bepaalde wijken uitzonderlijke geluidsniveaus om sociale redenen onaanvaardbaar zijn.

De bevolking moet bewust worden gemaakt van de problemen inzake geluidshinder en er moet een modus vivendi worden gevonden. Op de bouwplaatsen zouden de minst lawaaierige werken bijvoorbeeld vroeg in de morgen moeten worden uitgevoerd.

Hij geeft toe dat het lang duurt vooraleer men zijn manier van doen verandert. Hij herhaalt dat de maatregelen geval per geval zullen worden onderzocht.

Wat het gebruik van de sirenes 's nachts betreft, onderstreept de minister dat er wel minder verkeer is, maar dat de automobilisten zich vrijer op de weg voelen en geneigd zijn sneller te rijden. Hij denkt dus dat de sirenes niet overbodig zijn. Hij is van mening dat men op dat vlak vertrouwen kan hebben in de agenten.

Een lid had graag van de minister de bevestiging gehad dat er een onderscheid zal worden gemaakt tussen een woonzone en een industriezone.

De minister antwoordt dat het voor de hand ligt dat er in een industriezone meer lawaai is dan in een woonwijk.

Een lid stelt vast dat het lawaai dat in sommige wijken onaanvaardbaar is, in armere wijken zal worden aanvaard.

Le membre se soucie des communes qui n'ont pas les moyens financiers. Pourront-elles également bénéficier de primes pour s'équiper du matériel nécessaire?

Le ministre a abordé les réalités locales économiques et sociales des quartiers, qui permettront d'analyser au cas par cas la réalité des nuisances de bruit. Le membre s'interroge si cela signifie qu'une discrimination sera opérée entre les quartiers? Est-ce que pour certains quartiers la tranquillité est plus importante que pour d'autres?

Le ministre signale que lors de la discussion des articles le membre trouvera beaucoup de réponses à ces questions. En ce qui concerne les aides aux communes, la Région subsidie déjà l'achat de sonomètres par les communes. Le ministre estime personnellement que les communes ne peuvent éternellement se réfugier derrière le manque de moyens.

Lorsqu'il a parlé des réalités locales économiques et sociales, il visait des cas tels que la foire du Midi où on pourra autoriser des niveaux de bruit exceptionnels. Il faut bien être conscient qu'on vit dans une région urbanisée et qu'on ne peut recréer à Bruxelles "le monde du silence" de Cousteau.

Il est évident que dans certains quartiers on pourra accepter des niveaux de bruit exceptionnels pour des raisons sociales.

Il convient de sensibiliser les gens aux nuisances et chercher un modus vivendi. Sur les chantiers, les opérations les moins bruyantes devraient être menées le matin tôt pour ne citer qu'un exemple.

Il reconnaît que le combat est long pour changer les comportements. Il réitère: les mesures seront prises au cas par cas.

Quant aux sirènes la nuit, le ministre tient à souligner que même s'il y a peu de trafic, les automobilistes ont tendance à se considérer plus libres sur la voie et à rouler plus vite. Il pense dès lors que les sirènes ne sont pas inutiles. Il estime que dans ce domaine-là il faut pouvoir faire confiance aux agents qui interviennent.

Un membre souhaite s'entendre confirmer qu'une différence sera faite entre les quartiers résidentiels et les quartiers industriels.

Le ministre répond qu'il est évident que dans un quartier industriel il y a plus de bruit que dans un quartier résidentiel.

Un membre constate que des bruits inadmissibles dans certains quartiers seront acceptés dans des quartiers plus pauvres.

De minister is van oordeel dat de bouwplaatsen veel meer problemen opleveren. Het Arbitragehof heeft trouwens op dat gebied een uitspraak gedaan met betrekking tot de ordonnantie van 1991.

Hij geeft toe dat bepaalde niet-afgestelde wagens en motorfietsen een belangrijk probleem zijn. Er moet eveneens een regeling komen voor de meest lawaaierige vrachtvliegtuigen die 's nachts opstijgen.

Een lid vraagt zich af waarom de Regering de Raad van State dringend om advies heeft gevraagd. Hij begrijpt deze plotse haast niet, aangezien er in ieder geval sinds het arrest van het Arbitragehof al geruime tijd een totaal rechtsvacuum met betrekking tot de bouwplaatsen bestaat.

De minister preciseert dat hij de Raad van State in eerste instantie niet dringend om advies heeft gevraagd. De Regering had haar vraag op 27 juni 1996 ingediend. Na zes maanden had de Raad van State nog steeds geen advies uitgebracht. De minister heeft dus om de spoedbehandeling gevraagd teneinde zo snel mogelijk te kunnen optreden.

Een lid vraagt zich af of de besluiten van het Gewest inzake bouwmachines nog steeds van toepassing zijn, aangezien de Raad van State in zijn advies over het ontwerp onderstreept dat de meeste van die besluiten op productnormen rusten.

De minister geeft toe dat het een van de gevolgen is van de Sint-Michielsakkoorden en dat die besluiten inderdaad niet meer van toepassing zijn.

Het lid is van mening dat de federale overheid terzake identieke besluiten voor de drie Gewesten zou moeten opleggen.

Hetzelfde lid vraagt of de Regering de ontwerpen van besluit reeds heeft opgesteld.

De minister deelt mee dat er reeds drie toepassingsbesluiten klaar zijn: het besluit betreffende de meetmethodes en -omstandigheden van de geluidshinder, het besluit betreffende de strijd tegen buurtlawaai en het besluit betreffende de geluidshinder en de trillingen veroorzaakt door de in klassen ingedeelde inrichtingen.

Een lid merkt op dat het BIM in zijn advies betreffende de ordonnantie onderstreept dat de manier waarop de Regering te werk gaat wel eens weinig praktisch zou kunnen blijken. Een ordonnantie goedkeuren en ze dan uit elkaar halen om ze in het milieuwetboek, in te voegen, is dat niet tweemaal hetzelfde werk doen?

De minister geeft toe dat hij op dat punt niet de mening van zijn administratie deelt. De Regering is ertoe gemachtigd de milieuwetgeving te codificeren. Het gaat hier niet

Le ministre estime que ce qui est beaucoup plus problématique est l'organisation des chantiers. C'est d'ailleurs sur ce terrain-là qu'il y a eu une intervention de la Cour d'arbitrage relatif à l'ordonnance de 1991.

Il reconnaît que certaines voitures et certaines motos non réglées posent un problème important. Les cargos les plus bruyants qui prennent leur envol la nuit doivent également être réglementés.

Un membre se demande pourquoi le gouvernement a demandé un avis dans l'urgence au Conseil d'Etat. Il ne comprend pas la raison de cette précipitation subite alors que suite à l'arrêt de la Cour d'arbitrage on se trouve de toute manière déjà depuis un certain temps dans le vide juridique total pour les chantiers.

Le ministre précise qu'il n'a pas demandé l'avis du Conseil d'Etat dans l'urgence dans un premier temps. Le gouvernement a introduit la demande le 27 juin 1996. Après six mois, le Conseil d'Etat n'avait toujours pas rendu d'avis. C'est pour cela que le ministre a demandé l'urgence car il convient de se donner les moyens pour opérer au plus vite.

Un membre se demande si les arrêtés que la Région avait pris sur les engins de chantiers sont toujours d'application étant donné que le Conseil d'Etat dans son avis sur le projet souligne que beaucoup de ces arrêtés découlent des normes de produits.

Le ministre reconnaît qu'il s'agit là d'un des effets de la Saint-Michel et que ces arrêtés ne sont effectivement plus d'application.

Le membre est d'avis qu'il conviendrait que le fédéral dicte en la matière des arrêtés identiques pour les trois Régions.

Le même membre demande si le gouvernement a déjà élaboré les projets d'arrêtés.

Le ministre informe que trois arrêtés d'application sont prêts: celui relatif à la méthode et aux conditions de mesure du bruit, celui relatif à la lutte contre les bruits de voisinage, et celui relatif au bruit et aux vibrations générés par les installations classées.

Un membre relève que l'IBGE – dans son avis à propos de l'ordonnance – souligne que la méthode de procéder du gouvernement pourrait se révéler peu pratique. Adopter une ordonnance pour la détricoter en vue de l'insérer dans le code de l'environnement n'est-ce pas accomplir deux fois la même tâche?

Le ministre reconnaît que sur ce point il ne partage pas l'avis de son administration. Le gouvernement a une habilitation de codification de la législation en matière d'envi-

over een handeling van de wetgever. De verschillende ordonnanties zullen in het wetboek worden heringericht. De ordonnanties zullen dus uit elkaar genomen, maar niet gewijzigd worden.

We mogen niet bij de pakken blijven zitten tot het milieuwetboek, dat een uiterst belangrijk werk is, klaar is.

Het lid stelt bijgevolg vast dat de ordonnantie niet meer aan het parlement zal worden voorgelegd.

De minister beaamt dit.

De Hoofdstedelijke Raad zal het codificeringsbesluit louter bekraftigen.

Een lid heeft de uiteenzetting van de minister aanhoord dat er dringend regelgevend moet worden opgetreden, gezien het arrest van het Arbitragehof over de ordonnantie van 16 mei 1991 betreffende de strijd tegen de geluidshinder in de rust- en woonruimten.

Het lid merkt op dat het om een ontwerp van kaderordonnantie gaat dat de Regering een ruime machting verleent.

Hij vraagt zich af of het niet nuttig zou zijn de aanbeveling van de Economische en Sociale Raad voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende het intergewestelijk overleg inzake geluidshinder op te volgen.

Hij stelt vast dat het ontwerp van ordonnantie in een kaderplan voorziet, dat wordt opgesteld volgens een procedure die vergelijkbaar is met die van het GewOP en met een openbaar onderzoek. Het verbaast hem evenwel dat de Regering het plan voorgeschreven door de stedenbouwkundige ordonnantie heeft opgesteld terwijl in dit geval de administratie het plan zal voorbereiden.

De minister preciseert dat, inzake leefmilieu, het plan altijd door de administratie wordt voorbereid. Hij verwijst naar het afvalstoffenplan, dat eerst door de administratie is uitgewerkt en nadien door de minister en de Regering is onderzocht.

Het lid vraagt zich bovendien af of er geen rekening moet worden gehouden met de opmerking van het BIM dat men energie verspilt door eerst een ontwerp van ordonnantie inzake geluidshinder uit te werken en het nadien volledig uit elkaar te halen om het in het toekomstige milieuwetboek op te nemen. Zal men niet twee keer hetzelfde werk doen?

Een lid merkt op dat hij die vraag reeds heeft gesteld.

Een lid merkt op dat hij de minister onvoorwaardelijk steunt in zijn initiatief om een kaderordonnantie inzake geluidshinder uit te werken.

ronnement. Il ne s'agira pas là d'un acte de législateur. Les différentes ordonnances seront réorganisées au sein du code. Les ordonnances seront dès lors désarticulées, mais non modifiées.

On ne peut pas se contenter de l'immobilisme total en attendant le Code de l'environnement qui est un travail très important.

Le membre constate dès lors qu'on ne reviendrait pas devant le parlement avec l'ordonnance.

Le ministre confirme ces affirmations.

Le Conseil régional ratifiera simplement l'arrêté de codification.

Un membre a bien entendu les explications du ministre relatives à l'urgence de légiférer en la matière étant donné l'arrêt de la Cour d'arbitrage concernant l'ordonnance du 16 mai 1991 relative à la lutte contre le bruit dans les locaux de séjour.

Le membre observe qu'il s'agit d'un projet d'ordonnance-cadre qui octroie une très large habilitation au gouvernement.

Il se demande s'il ne serait pas utile de suivre la recommandation du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale relative à la concertation interrégionale en matière de bruit.

Il constate que le projet d'ordonnance prévoit un plan-cadre avec une procédure d'élaboration similaire au PRD avec enquête publique à la clé. Il s'étonne toutefois que pour l'ordonnance urbanisme, ce soit le gouvernement qui ait établi le plan tandis que, dans ce cas-ci, c'est l'administration qui le prépare.

Le ministre précise qu'en matière environnementale, c'est toujours l'administration qui prépare le plan. Il renvoie à l'élaboration du plan déchets dont le projet a été élaboré par l'administration et ensuite examiné par le ministre et le gouvernement.

Le membre se demande par ailleurs s'il ne faudrait pas tenir compte de l'observation de l'IBGE qui pense qu'on gaspille les énergies à élaborer d'abord un projet d'ordonnance bruit qui sera ensuite déticoté complètement pour être intégré dans le futur code de l'environnement. Ne vaut-on pas faire deux fois le même travail?

Un membre souligne qu'il avait déjà posé la question.

Un membre signale qu'il soutient le ministre sans réserve dans son initiative d'élaborer une ordonnance-cadre en matière de bruit.

Hij vreest evenwel voor de eventuele negatieve gevolgen ervan. Een regelgeving inzake geluidshinder kan inwoners naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest doen terugkeren. Zullen bepaalde bedrijven die meer geluidshinder veroorzaken daarom het Gewest echter niet ontvluchten?

Hetzelfde lid kaart een ander punt aan: artikel 8 voorziet in de coördinatie van de gemeentelijke verordeningen inzake geluidshinder en het gewestelijke plan inzake geluidshinder. Het lid vraagt zich af of er geen chaotische toestand zal ontstaan als elke gemeente een andere verordening inzake geluidshinder kan aannemen.

Hoe denkt de minister de verschillende gemeentelijke verordeningen op elkaar af te stemmen?

Een lid vraagt zich af of het Gewest bevoegd is een besluit inzake geluidshinder veroorzaakt door lucht- en spoorwegverkeer uit te vaardigen. Hij heeft onlangs in de pers gelezen dat minister Daerden nieuwe koninklijke besluiten en zelfs een wetsontwerp inzake het vliegtuiglawaai in de maak heeft. Zal hier geen bevoegdheidsconflict ontstaan?

Het lid vraagt zich ook af of artikel 561 van het Strafwetboek niet kan worden gewijzigd. Dit artikel bepaalt dat:

"Met geldboete van tien frank tot twintig frank en met gevangenisstraf van een dag tot vijf dagen of met een van die straffen alleen worden gestraft:

1° zij die zich schuldig maken aan nachtgerucht of nachtrumoer waardoor de rust van de inwoners kan worden verstoord;"

Als schepen van een Brusselse gemeente ontvangt het lid geregelde klachten van de inwoners over sommige vormen van lawaaihinder.

Het lijkt hem uiterst moeilijk om het BIM metingen te laten uitvoeren. Het BIM doet er dikwijls immers maanden en zelfs jaren over om een klacht te behandelen, waaraan dikwijls geen gevolg wordt gegeven.

Welke middelen zal de minister geven opdat het BIM beter werk zou kunnen leveren? Is hij van zins de desbetreffende diensten van het BIM te versterken?

Een lid brengt het probleem ter tafel van de geluidshinder die veroorzaakt wordt door de reclame op tv. Het geluidsvolume van de reclamespots is hoger dan dat van het programma dat de zender op dat ogenblik uitzendt en de bijhorende muziek is vaak oorverdovend. Welke maatregelen wil het Gewest terzake treffen?

Volgens een lid mag dit ontwerp niet minder stringent zijn dan de vigerende wetgeving. In punt 3 van zijn nota wijst het BIM erop dat artikel 12 van het ontwerp bepaalt

Il craint cependant les excès pervers qui pourraient en découler. En légiférant en matière de bruit, on peut ramener des habitants dans la Région de Bruxelles-Capitale, mais ne va-t-on pas par la même occasion favoriser l'exode de certaines entreprises plus polluantes en matière de bruit?

Un second point est abordé par le même membre: l'article 8 prévoit la coordination des règlements communaux de bruit et le plan régional du bruit. Le membre se demande si on ne risque pas la cacophonie si chaque commune adopte un règlement différent relatif au bruit.

Comment le ministre compte-t-il coordonner les différentes réglementations communales?

Un membre s'interroge quant à la compétence de la Région à édicter un arrêté en matière de bruit causé par le trafic aérien et ferroviaire. Il a récemment lu dans la presse que le ministre Daerden allait élaborer de nouveaux arrêtés royaux et même un projet de loi relatif au bruit d'avions. Ne risque-t-il pas d'y avoir un conflit de compétences?

Le membre se demande également si la disposition du Code pénal (article 561), qui prévoit que:

"Seront punis d'une amende de dix francs à vingt francs et d'un emprisonnement d'un jour à cinq jours, ou d'une de ces peines seulement:

1° ceux qui se seront rendu coupables de bruit ou tapage nocturne de nature à troubler la tranquillité des habitants;"

peut être modifiée.

En tant qu'échevin d'une commune bruxelloise, le membre reçoit régulièrement des plaintes des habitants concernant certains bruits.

Il lui semble extrêmement difficile de faire effectuer des mesures par l'IBGE qui, souvent, met des mois, si pas des années, à assurer le suivi de la plainte, qui demeure souvent sans résultat.

Quels moyens le ministre prévoit-il pour améliorer ce travail? Comment compte-t-il renforcer les services ad hoc de l'IBGE?

Un membre souhaite aborder la problématique de la nuisance sonore provoquée par les publicités à la télé. Ces publicités passent sur une bande sonore plus élevée que le programme de la chaîne. Souvent ces publicités sont accompagnées de musique assourdissante. Que compte faire la Région en la matière?

Un membre estime que le présent projet ne doit pas être moins contraignant que la législation actuelle. Dans sa note, au point 3, l'IBGE constate que l'article 12 du projet ne

dat alleen voor evenementen die tussen 22 uur en 7 uur plaatshebben en die voor lawaai kunnen zorgen, een voorafgaande toelating nodig is. Dit is een stap achteruit in vergelijking met de vigerende regeling.

De minister preciseert dat de machtiging die aan de Regering wordt verleend in hoofdzaak verband houdt met het opstellen van vijf uitvoeringsbesluiten, waaronder een betreffende de hinder die veroorzaakt wordt door bouwplaatsen en welke reeds in de gewestelijke verordening op de stedenbouw is vervat.

De andere vier zijn:

- een besluit houdende vaststelling van de methoden om de geluidshinder te meten en de omstandigheden waarin dit moet geschieden;
- een besluit betreffende de bestrijding van de geluids hinder en de trillingen die door de in klassen ingedeelde inrichtingen worden veroorzaakt;
- een besluit houdende vaststelling van de normen inzake buurtnawaai;
- en ten slotte, een besluit betreffende het lucht- en spoorgewerkeer ten gevolge van het arrest van het Hof van Beroep van 24 januari 1997.

De minister preciseert dat aan de Regering een machtiging is verleend om te vermijden dat alle normen in de kaderordonnantie worden vastgesteld, zoals in 1991 (met de gevolgen die iedereen kent) en wat geleid heeft tot een rechtsvacuum op dit vlak.

De minister wijst er eens te meer op dat men er in een stedelijk gewest nooit zal in slagen het stadslawaai volledig te weren. Men moet echter wel zorgen voor meer discipline inzake geluidsoverlast en aanzetten tot meer burgerzin.

De minister wijst erop dat de geluidsnormen in sterke mate evolueren. Hij onderstreept dat sommige tuigen geregleerde worden en dat in alle gewesten de wil aanwezig is om terzake op alle niveaus in te grijpen. De minister wijst er ook op dat de interministeriële conferentie voor het leefmilieu de problematiek meermaals heeft onderzocht en dat er weldra een Europese richtlijn komt die een geluidsplan verplicht zal stellen in alle agglomeraties van meer dan 500.000 inwoners.

Hij onderstreept dat de gewestelijke actoren, onder wie hijzelf, er bij de federale Regering sterk op aandringen productnormen vast te stellen, bijvoorbeeld inzake wegbedekking (er bestaan drainerende bedekkingen die het geluid beter dempen).

De minister wijst erop dat de Raad voor het Leefmilieu de kritiek van zijn administratie niet overneemt. Hij herhaalt dat hij niet kan wachten op het Milieuwetboek om

soumet à autorisation préalable que les manifestations sonores entre 22 heures et 7 heures. C'est une régression par rapport à la situation actuelle.

Le ministre spécifie en matière d'habilitation au gouvernement, que celle-ci consiste essentiellement en l'élaboration de cinq arrêtés d'exécution, dont un relatif aux nuisances des chantiers qui est déjà repris dans le règlement régional sur l'urbanisme.

Les quatre autres arrêtés sont:

- un arrêté fixant les méthodes et les conditions de mesure du bruit;
- un arrêté relatif à la lutte contre le bruit et les vibrations générés par les installations classées;
- un arrêté fixant les normes de bruit de voisinage;
- et enfin, suite à l'arrêt de la Cour d'appel du 24 janvier 1997, un arrêté relatif au trafic aérien et ferroviaire.

Le ministre spécifie que si une habilitation a été octroyée au gouvernement, c'est pour éviter de figer toutes les normes dans l'ordonnance-cadre comme cela avait été effectué en 1991 (ce qui a eu les résultats que personne n'ignore) et qui a abouti à un vide juridique en la matière.

Le ministre souligne une fois de plus qu'en région urbaine on ne parviendra jamais à annihiler complètement les bruits de la ville. Il convient cependant qu'il y ait plus de discipline en matière de bruit et moins d'incivisme.

Le ministre informe que l'évolution en matière de normes de bruit est très importante. Il signale qu'un certain nombre d'engins sont réglementés et qu'il existe une volonté interrégionale d'agir à tous les niveaux pour intervenir sur ce point. Le ministre signale que la Conférence interministérielle de l'environnement s'est penchée à plusieurs reprises sur le sujet et que bientôt une directive européenne imposera un plan pour le bruit dans toutes les agglomérations de plus de cinq cent mille habitants.

Il signale que les acteurs régionaux, dont il est, poussent le fédéral à prendre des mesures pour adopter des normes de produit, par exemple en matière de revêtement routier (il existe des revêtements drainants qui absorbent mieux le bruit).

Quant aux critiques de son administration, le ministre signale qu'elles ne sont pas reprises par le Conseil de l'environnement. Il réitere qu'il ne peut attendre le Code

maatregelen tegen lawaaihinder te treffen, gelet op het rechtsvacuum dat in het Gewest terzake bestaat.

Wat punt 3 in de nota van het BIM betreft, onderstreept de minister dat al wat niet uitdrukkelijk is toegestaan, verboden zou zijn. Hij kan voorafgaande toelatingen verlenen voor 's nachts, maar niet voor overdag. Dit zou leiden tot een volkomen overdreven controle en dit zou het leven in de stad uiteindelijk totaal kunnen verlammen.

De bevolking moet de vigerende wetgeving kennen en haar gedrag aanpassen.

Wat de gemeentelijke verordeningen inzake geluidshinder betreft, geeft de minister toe dat er een reeks gemeentelijke verordeningen bestaan die bijzondere maatregelen omvatten tegen de geluidshinder in sommige wijken (bijvoorbeeld in de buurt van een ziekenhuis of een rusthuis).

Volgens de minister zouden niet alle maatregelen inzake lawaaihinder nadelige gevolgen hebben voor het economische leven in ons Gewest. Hij geeft echter wel toe dat zulks met de vorige ordonnantie wel het geval was omdat de ondernemingen zich genoodzaakt zagen beroep in te stellen tegen een wetgeving die niet toepasbaar was. Om dit te verhelpen, heeft de Regering deze kaderordonnantie opgesteld, die deze negatieve gevolgen in de toekomst uitsluit.

De geluidshinder in de stad moet worden gereglementeerd om een hele reeks gedragingen te wijzigen. De minister geeft als voorbeeld de motorfietsen, die men stelselmatig ontregelt, de wagens met een knallende uitlaat omdat er gaten in zitten, radiocassettet recorders die op maximum-volume staan... De burger moet meer burgerzin bijgebracht worden.

Om de geesten rijp te maken, heeft de Regering een plan opgesteld. De inwoners zullen via een openbaar onderzoek worden geraadpleegd. Hij hoopt aldus de bevolking bewust te kunnen maken van het probleem van de geluidshinder, dat volgens hem in de eerste plaats een probleem is dat te maken heeft met opvoeding, burgerzin, begeleiding en eventueel straffen.

Hij is ook van mening dat de gemeenten een grotere inspanning moeten leveren. Het mag niet altijd het gewestelijk bestuur zijn dat moet optreden wanneer de inwoners klachten hebben. Hij herinnert eraan dat alle gemeentelijke politiediensten over sonometers beschikken en over meters om de luchtverontreiniging te meten. Er moet op het gepaste niveau worden opgetreden.

Hij geeft het voorbeeld van zijn gemeente, die een aantal problemen van geluidshinder door hinderlijke inrichtingen heeft opgelost.

de l'environnement pour prendre des mesures en matière de bruit étant donné que la Région se trouve dans un vide juridique en la matière.

En ce qui concerne le point 3 évoqué dans la note de l'IBGE, le ministre signale qu'à ce train-là tout ce qui n'est pas explicitement autorisé serait interdit. Il peut admettre des autorisations préalables la nuit mais pas dans la journée. Cela mènerait à un contrôle tout à fait excessif et pourrait en fin de compte aboutir à une paralysie totale de la vie en ville.

Il convient que les gens connaissent la législation en vigueur et adaptent leur comportement.

En ce qui concerne les règlements communaux en matière de bruit, le ministre reconnaît qu'il existe une série de règlements communaux qui prennent des mesures particulières quant aux nuisances sonores dans certains quartiers (par exemple, à l'approche d'un hôpital ou d'une maison de repos).

Le ministre ne pense pas que toutes les mesures relatives au bruit pourraient avoir des effets néfastes sur la vie économique dans notre Région. Il reconnaît toutefois que l'ordonnance précédente a eu des conséquences néfastes parce que les entreprises ont dû introduire des recours face à une législation inapplicable. Pour y remédier, le gouvernement prévoit cette ordonnance-cadre qui permettra de ne plus mener à ces effets néfastes.

Il convient de réglementer le bruit en ville pour changer toute une série de comportements. Le ministre cite le cas des motos qu'on dérègle systématiquement, des voitures avec un pot d'échappement pétaradant parce que trouvé, des radio-cassettes à plein volume, etc. Il convient de rendre le comportement des gens plus civique.

Et pour mener à cette prise de conscience, le gouvernement prévoit un plan, pour lequel les habitants seront consultés par une enquête publique. Il espère ainsi pouvoir sensibiliser la population à la problématique du bruit, qui est, selon lui, avant tout un problème d'éducation, de civisme, d'encadrement et éventuellement de sanctions.

Il estime également que les services communaux doivent s'investir davantage. Ce n'est pas toujours à l'administration régionale d'intervenir lorsqu'il y a des plaintes d'habitants. Il rappelle que toutes les polices communales sont munies de sonomètres ainsi que de vérificateurs de pollution de l'air. Il convient d'agir au niveau ad hoc.

Il cite le cas de sa commune qui a résolu un certain nombre de nuisances sonores relatives à des installations classées.

Hij is van mening dat de gemeentelijke politie ook de motorfietsen in de middelbare scholen zou moeten controleren.

Wat het eventuele bevoegdheidsconflict inzake besluiten betreffende het luchtverkeer betreft, wijst de minister erop dat hij deze beslissing heeft genomen nadat hij het arrest van het Hof van Beroep had onderzocht. Het spreekt vanzelf dat de federale overheid bevoegd is om productnormen op te stellen. Minister Daerden is bevoegd voor het luchtverkeer, met inbegrip van technische verbeteringen aan de vliegtuigen teneinde minder geluidsoverlast te veroorzaken. Dat geeft de bevoegde minister de mogelijkheid sommige vliegtuigen in Zaventem te weren. De minister wijst erop dat een aantal vliegtuigen van bijvoorbeeld Sobelair niet langer in de Verenigde Staten welkom zijn omdat ze teveel geluidshinder veroorzaken.

De minister zegt dat het Gewest bevoegd is inzake immissie, dat wil zeggen het aantal decibels dat in de woningen, in de wagens, enz. kan worden vastgesteld.

Wat het Strafwetboek betreft, geeft de minister toe dat de gewestelijke wetgever niet bevoegd is om het te wijzigen. Artikel 561 blijft dus van toepassing. De verdeling van het toepassingsgebied tussen het Strafwetboek en de ordonnantie is dezelfde als die welke bestond tussen de wet van 1973 en het Strafwetboek. In de voorwaarden voor de strafrechtelijke vervolging wordt niet langer verwezen naar welbepaalde geluisnormen, maar naar bijzondere methoden. De ordonnantie zal ook voor meer doeltreffendheid zorgen bij het vervolgen van overtredingen en beperkt zich niet tot strafmaatregelen, maar voorziet ook in preventieve maatregelen.

In de praktijk zal de persoon die meent het slachtoffer te zijn van geluidshinder kunnen kiezen tussen het nachtlawaai, dat onder de toepassing valt van het Strafwetboek of de preciezere normen van de ordonnantie en het ruimere toepassingsgebied.

De minister herhaalt dat de gemeentelijke politiediensten hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Hij geeft het voorbeeld van een handelaar die zijn ventilatie-apparatuur niet in een gesloten technische ruimte heeft ondergebracht, maar wel op het dak van een gebouw en die tijdens het weekend niet stillegt. Er moeten maatregelen worden genomen; de gemeentelijke politie moet als eerste ingrijpen.

De minister attendeert de commissieleden erop dat het BIM niet altijd als gerechtelijke politie kan optreden. Daarom heeft de Regering het probleem aan de eerste minister voorgelegd en daartoe de procedure ingesteld. Tot op heden beperkt het BIM zich tot het vaststellen van de overtredingen op de milieuwetgeving; ze kan niet meer doen dan dat.

Hij wijst erop dat het Parket ervoor pleit dat een aantal ambtenaren van het BIM als gerechtelijke politie zouden kunnen optreden.

Il estime qu'il conviendrait également que les polices communales vérifient les motos dans les écoles secondaires.

Quant à l'éventuel conflit de compétences en matière d'arrêtés relatifs au trafic aérien, le ministre signale qu'il a pris cette décision après analyse de l'arrêt de la Cour d'appel. Il est évident que pour établir des normes de produit, la compétence relève du fédéral. Le ministre Daerden a dans sa compétence le transport aérien, y compris l'adoption par l'aéronautique de techniques de moindre bruit, ce qui permet au ministre compétent d'exclure certains avions à Zaventem. Le ministre signale qu'un certain nombre d'avions de Sobelair, pour ne citer que cette compagnie, ne peuvent plus aller aux Etats-Unis parce que ce sont des avions qui ne répondent pas aux techniques de moindre bruit.

Le ministre informe que la Région est compétente quant à l'immission, c'est-à-dire à la réception du nombre de décibels dans les habitations, sur les voiries, etc.

En ce qui concerne le Code pénal, le ministre reconnaît que le législateur régional n'est pas compétent pour le modifier. L'article 561 demeure donc d'application. A cet égard, le partage du champ d'application qui prévaudra entre le Code pénal et l'ordonnance est équivalent à celui qui existait entre la loi de 1973 et le Code pénal. Les conditions de mise en oeuvre de l'incrimination pénale ne font plus référence à des normes de bruit précisées mais à des méthodes particulières, tandis que l'ordonnance entraîne une effectivité plus grande dans la poursuite des infractions et ne se limite pas à des mesures de sanctions, elle vise également des mesures préventives.

En pratique, la personne qui s'estime victime d'une nuisance sonore conservera le choix des moyens d'action: le tapage nocturne visé particulièrement par le Code pénal ou les normes de l'ordonnance plus précises et au champ d'application plus large.

Le ministre répète que les polices communales ne doivent pas se décharger des responsabilités qui leur incombent. Il cite le cas d'un commerçant qui a un système de ventilation qui n'est pas enfermé dans un local technique clos mais qui est placé sur la toiture d'un immeuble et qui n'est pas coupé durant le week-end. Il convient de prendre des mesures; c'est à la police communale à agir en premier lieu.

Le ministre signale à l'attention des commissaires que l'IBGE n'a toujours pas qualité de police judiciaire et c'est pourquoi le gouvernement a entamé la procédure de saisine auprès du Premier ministre. L'IBGE, jusqu'à présent, se borne à constater les infractions en matière environnementale et ne peut aller plus loin.

Il signale que le Parquet plaide pour qu'un certain nombre d'agents de l'IBGE aient la qualité de police judiciaire.

Als de federale overheid het Gewest haar fiat geeft, zal de commissie het ontwerp van ordonnantie betreffende de milieupolitie binnen vier maanden kunnen onderzoeken.

Een lid is van mening dat de gewestelijke administratie onpartijdiger is bij de behandeling van de klachten van de bevolking dan de gemeentelijke politie.

De minister is het daar niet mee eens.

Volgens hem zou het BIM, in samenwerking met de gemeentelijke politie, in de scholen acties moeten voeren. Als men in de stad alleen zou worden geconfronteerd met de geluidshinder die door bouwplaatsen en bedrijven veroorzaakt wordt, zou het Brussels Gewest een paradijs zijn.

Hij hoopt de geluidshinder die door het wegverkeer wordt veroorzaakt tegen het jaar 2000 te kunnen terugdringen.

Een lid vraagt waarom men lawaai tussen 22.00 uur en 7.00 uur niet verbiedt. Waarom zou men deze maatregel ook niet 's zondags toepassen? Het lid wijst erop dat sommige gemeentelijke verordeningen dit reeds verbieden.

De minister herhaalt dat de gemeentelijke verordeningen van toepassing blijven. In vele gemeenten mogen de inwoners 's zondags geen grasmaaiers met motor gebruiken.

De ordonnantie die nu wordt onderzocht, is een algemene kaderordonnantie; de gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

Misschien zullen de handelszaken binnen enkele jaren ook op zondag open zijn. Ook op dit vlak zullen de gemeenten de nodige maatregelen moeten treffen.

Als men buurtslawaai op zondag verbiedt, dan moet men dit ook op feestdagen verbieden. Dit zou een straatje zonder einde zijn. De minister wenst de gemeenten hun voorrechten niet te ontnemen.

Een lid vraagt zich af of de gemeentelijke verordeningen inzake lawaaihinder niet zullen zorgen voor concurrentievervalsing tussen de bedrijven.

De minister ontkent dit. Het algemeen kader wordt immers vastgesteld in de ordonnantie en in het plan.

De gemeenten kunnen specifieke toelatingen geven, bijvoorbeeld voor de Zuidpoort, die volgens de ordonnantie van 1991 verboden is.

De minister herhaalt dat § 2 van artikel 8 bepaalt dat het BIM advies zal uitbrengen over de overeenstemming van de gemeentelijke verordeningen met de kaderordonnantie.

Concurrentievervalsing is bijgevolg uitgesloten.

Si le fédéral octroie le feu vert à la Région, dans les quatre mois la commission pourra examiner le projet d'ordonnance relatif à la police de l'environnement.

Un membre estime que l'administration régionale est plus impartiale dans le traitement des plaintes des habitants que les polices communales.

Le ministre s'inscrit en faux contre cette information.

Il estime que l'IBGE devrait, en collaboration avec les polices communales, effectuer des actions dans les écoles. Si la ville ne comportait que les bruits en provenance des chantiers et des entreprises, la Région bruxelloise serait un éden.

Il espère pouvoir améliorer le bruit dû à la circulation d'ici l'an 2000.

Un membre se demande pourquoi on n'interdit le tapage qu'entre 22 heures et 7 heures. Pourquoi n'étendrait-on pas cette mesure au dimanche? Il signale que certains règlements communaux prévoient déjà cette interdiction.

Le ministre répète que les règlements communaux restent d'application. Dans de nombreuses communes, les habitants ne peuvent faire fonctionner des tondeuses à moteur le dimanche.

L'ordonnance en discussion est une ordonnance-cadre générale; aux communes à prendre leurs responsabilités.

Peut-être que les commerces rouvriront leurs portes le dimanche d'ici quelques années. Là aussi, les communes prendront les mesures nécessaires.

Si on interdisait les bruits de voisinage le dimanche, il faudrait également le faire les jours de fêtes. Ce serait une chaîne sans fin. Le ministre ne souhaite pas priver les communes de leurs prérogatives.

Un membre se demande si on n'introduira pas des distorsions de concurrence entre entreprises selon les règlements communaux en matière de bruit.

Le ministre répond par la négative car le cadre général est fixé par l'ordonnance et le plan.

Les communes peuvent donner des autorisations spécifiques, par exemple pour la foire du Midi, qui est interdite selon l'ordonnance de 1991.

Le ministre rappelle que l'article 8 prévoit au § 2 que l'IBGE émettra un avis quant à la conformité des règlements communaux par rapport à l'ordonnance-cadre.

Il ne pourra dès lors pas y avoir de distorsions de concurrence.

Een lid vraagt wanneer de commissieleden de besluiten zullen kunnen onderzoeken.

De minister zegt dat de eerste vier besluiten binnen 14 dagen ter informatie aan de commissieleden zullen worden bezorgd (de Regering heeft ze nog niet goedgekeurd).

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Een lid vraagt of men het onderzoek van de artikelen niet tot een latere vergadering zou kunnen uitstellen.

De voorzitter wijst erop dat de algemene bespreking gesloten is en dat de commissieleden desgewenst de tekst kunnen amenderen.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel lokt geen opmerkingen uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 9 aanwezige leden.

Artikel 3

Dit artikel lokt geen opmerkingen uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 4

Een lid wenst een jaarlijkse evaluatie van de ordonnantie.

De minister wijst erop dat er om de twee en een half jaar een evaluatie gepland is en dat de bevolking bovendien geraadpleegd wordt bij het opstellen van het plan (procedure voor het openbaar onderzoek).

Een lid wijst erop dat er in de Franse tekst, in punt 3°, een komma geplaatst moet worden na de woorden "des entreprises".

Un membre souhaite savoir quand les commissaires pourront examiner les arrêtés.

Le ministre signale que dans quinze jours les quatre premiers arrêtés seront transmis à titre informel aux commissaires (le gouvernement ne les a pas encore adoptés).

III. Discussion des articles

Article 1

Un membre demande s'y on ne peut reporter l'examen des articles à une séance ultérieure.

Le président signale que la discussion générale étant close, les commissaires, qui le souhaitent, peuvent amender le texte.

Vote

L'article est adopté à l'unanimité.

Article 2

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté à l'unanimité (9 voix).

Article 3

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 8 voix et une abstention.

Article 4

Un membre souhaiterait qu'une évaluation annuelle de l'ordonnance ait lieu.

Le ministre signale qu'une évaluation est prévue tous les deux ans et demi et qu'en outre la population est consultée lors de l'élaboration du plan (procédure d'enquête publique).

Un membre signale qu'au 3° il convient de mettre une virgule après les mots "des entreprises".

Stemming	Vote
<i>Artikel 5</i>	<i>Article 5</i>
Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 ont-houding.	L'article est adopté par 8 voix et une abstention.
Een lid stelt vast dat de leden van de commissie een tekst moeten goedkeuren zonder dat zij in kennis gesteld worden van de technische maatregelen die bij besluit goedgekeurd zullen worden.	Un membre constate que les commissaires sont amenés à adopter un texte sans connaître les mesures techniques qui seront adoptées par arrêté.
De minister wijst erop dat de volksvertegenwoordigers in ieder geval de besluiten niet kunnen wijzigen. Er moet bovendien snel te werk gegaan worden want er bestaat een rechtsvacuum inzake geluidshinder in Brussel.	Le ministre signale que de toute manière les députés ne peuvent modifier les arrêtés. Il convient en outre d'oeuvrer rapidement car il y a un vide juridique en matière de bruit dans la Région de Bruxelles-Capitale.
Het lid mag gerust zijn, de besluiten zullen naar de Raad van State gestuurd worden.	Le membre peut être rassuré, les arrêtés seront envoyés au Conseil d'Etat.
Een lid vraagt zich af of naast de gewestelijke administraties ook de gemeentebesturen geraadpleegd worden.	Un membre se demande si, dans la consultation des autres administrations régionales, on vise également les administrations communales.
De minister preciseert dat in paragraaf 1 enkel de gewestelijke administraties zoals het BIM, het BUV, de MIVB en het BROH bedoeld worden. De gemeentebesturen vallen onder paragraaf 8.	Le ministre précise qu'au § 1 sont visées uniquement les administrations régionales telles que l'IBGE, l'AED, la STIB et l'AATL. Les administrations communales sont visées au § 8.
Een lid vraagt zich af of het in paragraaf 6, laatste lid, niet eerder over het college dan over de burgemeester gaat.	Un membre se demande si au § 6, dernier alinéa, il ne s'agit pas du collège plutôt que du bourgmestre.
De minister antwoordt dat het zowel kan gaan om de politieke overheid als om het college.	Le ministre signale que cela peut être soit l'autorité politique, soit le collège.
Een ander lid vraagt zich af of men zich niet op het terrein van de gemeente begeeft door een en ander aldus te bepalen. Zou het niet beter zijn het woord "burgemeester" door het woord "gemeente" te vervangen?	Un autre membre se demande s'y on n'interfère pas dans les compétences communales en spécifiant les choses ainsi. Ne conviendrait-il pas de remplacer le mot "bourgmestre" par le mot "commune" ?
De minister ziet hierin geen problemen. De organisatie van een openbare zitting is een louter administratieve handeling. Met deze ordonnantie begeeft hij zich dus niet op het terrein van de gemeentelijke bevoegdheden.	Le ministre ne partage pas cette inquiétude. Organiser une audience publique est un acte purement administratif. L'ordonnance n'interfère dès lors pas dans les compétences communales.
Een lid steunt het voorstel van het vorige lid. Hij stelt voor het woord "burgemeester" door het woord "gemeente" te vervangen.	Un membre soutient la proposition du dernier membre. Il propose de remplacer le mot "bourgmestre" par le mot "commune".
Een lid vraagt zich af of het niet beter zou zijn in paragraaf 8 de woorden "college van burgemeester en schepenen" te vervangen door de woorden "gemeenteraad".	Un membre se demande si au § 8 il ne conviendrait pas de remplacer les mots "collège des bourgmestre et échevins" par les mots "conseil communal".
De minister antwoordt dat dit zo geregeld is in de ordonnantie betreffende de milieuvergunningen.	Le ministre spécifie que cela est prévu tel quel dans l'ordonnance relative au permis d'environnement.
Het lid wijst erop dat alle stedenbouwkundige plannen door de gemeenteraad besproken worden.	Le membre signale que tous les plans d'urbanisme sont examinés par le conseil communal.

Een ander lid zou het uit democratisch oogpunt beter vinden het college te vervangen door de gemeenteraad.

De leden van de commissie zijn het daarmee eens.

Stemming

Het eerste mondelinge amendement wordt aangenomen met eenparigheid van stemmen (10 stemmen).

Het tweede mondelinge amendement wordt met dezelfde stemverhouding aangenomen.

Het aldus geamendeerde artikel wordt met dezelfde stemverhouding aangenomen.

Artikel 6

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met eenparigheid van stemmen (10 stemmen).

Artikel 7

Een lid vindt dat de Brusselse Hoofdstedelijke Raad het recht heeft geïnformeerd te worden.

De minister antwoordt dat hij het plan aan de commissie voor leefmilieu van de Raad zal voorleggen.

Een lid wijst erop dat de procedure dezelfde zal zijn als voor het afvalstoffenplan.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 8

Een lid wil weten of de beslissing van de gemeenteraad enkel met redenen omkleed moet zijn wanneer de gemeenteraad afwijkt van de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek zijn geformuleerd (paragraaf 4).

De minister zegt dat bij een overleg alle opmerkingen gemotiveerd moeten zijn.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 ont-houding.

Un autre membre considère que ce serait plus démocratique de remplacer le collège par le conseil communal.

Les commissaires acquiescent.

Vote

Le premier amendement oral est adopté à l'unanimité (10 voix).

Le second amendement oral est adopté par le même vote.

L'article, tel qu'amendé, est adopté par le même vote.

Article 6

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté à l'unanimité (10 voix).

Article 7

Un membre estime que le Conseil régional a le droit d'être informé.

Le ministre informe qu'il présentera le plan à la commission de l'environnement du Conseil.

Un membre signale que la procédure sera identique à celle adoptée pour le plan déchets.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention

Article 8

Un membre souhaite savoir si c'est uniquement dans le cas où le conseil communal s'écarte des observations formulées pendant l'enquête publique qu'il faut que sa décision soit motivée (§ 4).

Le ministre précise que dans une concertation toutes les observations doivent être motivées.

Vote

L'article est adopté par 8 voix et une abstention.

Artikel 9

Een lid vraagt in verband met de Franse tekst of het woord "immission" een erkende technische term is.

De minister antwoordt dat dit inderdaad het geval is en dat niet alle technische woorden in de Petit Robert staan.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 10

Een lid merkt op dat er blijkbaar geen rekening gehouden wordt met het geval waarin de Regering en het gemeentelijke college verschillende adviezen uitbrengen.

De minister antwoordt dat het woord "of" gelezen moet worden als "hetzij". Er is dan ook geen verwarring mogelijk.

Een lid stelt vast dat de aangenomen procedure sterk gelijkt op die van de stedenbouwkundige verordening (artikel 55). Het gaat trouwens eveneens om een derde van de bewoners.

Hij vindt evenwel dat in het geval waarin men zich nu bevindt, het concept van aangrenzende huizenblokken voor problemen kan zorgen.

Men zou zich moeten bepalen tot een enkel huizenblok en tot de buurtbewoners die rechtstreeks met geluidshinder te maken krijgen. De buurtbewoners moeten de betrokken perimeter kunnen bepalen.

De minister onderstreert dat de buurtbewoners er vaak voor terugdeinzen om een klacht te tekenen omdat zij vrezen het gemeentebestuur tegen zich te krijgen.

Een lid erkent dat de toevoeging van de aangrenzende huizenblokken problemen kan doen rijzen om een derde van de bewoners te halen.

Een ander lid deelt die mening. De bevolking moet de perimeter kunnen bepalen. De minister heeft dat trouwens in de algemene besprekking te verstaan gegeven.

De minister ziet de zaken anders. Indien geen rekening gehouden wordt met de aangrenzende huizenblokken, behandelt men enkel een probleem van buurtlawaai. Dergelijke problemen worden beslecht door het vredegerecht. De ordonnantie strekt er niet toe lokale problemen op te lossen, maar wel meer structurele problemen.

Een lid zou het goed vinden mocht er gepreciseerd worden dat de perimeter niet kleiner mag zijn dan een huizenblok.

Article 9

Un membre demande si le mot "immission" est un terme technique reconnu.

Le ministre répond par l'affirmative en spécifiant que tous les mots techniques ne se retrouvent pas toujours au Petit Robert.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 10

Un membre relève que l'on ne semble pas prendre en considération le cas où le gouvernement et le collège communal remettent des avis différents.

Le ministre répond que le mot "ou" doit être interprété dans le sens de "soit". Il n'y a, dès lors, pas de risque de confusion.

Un membre constate que la procédure adoptée est assez proche de celle du règlement de l'urbanisme (article 55). Il s'agit d'ailleurs du même quota d'un tiers des habitants.

Il estime cependant que dans le cas qui nous concerne, le concept d'ilots contigus peut poser problème.

Il conviendrait de restreindre le concept à un seul îlot, aux riverains directement concernés par le bruit. Les riverains doivent avoir le choix de déterminer le périmètre visé.

Le membre souligne que souvent les riverains hésitent à signer parce qu'ils ont peur de se mettre l'autorité communale à dos.

Un membre reconnaît que rajouter les îlots contigus peut poser problème pour atteindre un tiers des riverains.

Un autre membre renchérit dans le même sens; c'est à la population à déterminer le périmètre, ce que le ministre avait d'ailleurs spécifié dans la discussion générale.

Le ministre estime, au contraire, que si l'on ne prend pas en considération les îlots contigus on traite un problème de voisinage. Ce genre de problème relève de la justice de paix. L'ordonnance ne vise pas à résoudre des problèmes localistes mais des problèmes plus structurels.

Un membre estime que si on précisait que le périmètre ne peut être inférieur à un îlot cela serait acceptable.

Een lid vraagt of het woord "huizenblok" gedefinieerd is.

Een ander lid replicaert dat in de stedenbouwkundige verordening sprake is van aangrenzende huizenblokken. Onder huizenblok wordt verstaan een geheel van terreinen omgeven door openbare wegen.

De minister antwoordt dat het concept van aangrenzend huizenblok verder reikt dan een klein blok huizen.

Een lid geeft het voorbeeld van een groep bewoners die een klacht indient over geluidshinder bij het college of de Regering. Die bewonersgroep vertegenwoordigt een bepaald huizenblok. Met welke aangrenzende huizenblokken moet men rekening houden? Gaat het over alle terreinen gelegen aan de rand van dit huizenblok?

De minister antwoordt bevestigend. De perimeter moet ruim zijn opdat de geluidshinder objectief gemeten zou kunnen worden.

Een lid herhaalt dat volgens hem een aantal bewoners ervoor terugdeinzen een klacht te ondertekenen indien zij geen rechtstreekse hinder ondervinden.

De minister vindt dat men moet nagaan of het over echte hinder gaat of over buurtlawaai.

De minister preciseert dat men buurtlawaai niet mag verwarren met meer structurele problemen. Indien een bewonersgroep een klacht over geluidshinder indient, moet het gaan over een structureel probleem (en geen klacht van de buren over een carrosserie bijvoorbeeld).

Een lid onderstreept dat men moet vermijden dat het college van burgemeester en schepenen aan de bewoners antwoordt dat zij geen huizenblok vormen.

Een lid preciseert dat het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 29 juni 1992 betreffende het opstellen van een bijzonder bestemmingsplan op vraag van de bewoners, een definitie geeft van het begrip "aangrenzende huizenblokken".

Een lid vraagt of, voor het geval dat een bewonersgroep een klacht zou indienen over de spoorweg in Laken, het koninklijk domein in Laken daarbij wordt erkend.

De minister vindt dat men geen democratische systemen moet instellen die tot niets leiden.

Men moet zich niet inbeelden dat de geluidshinder van spoorwegen met deze kaderordonnantie verminderd zal kunnen worden. Bepaalde soorten geluidshinder kunnen natuurlijk beperkt worden. Zo zou men in Ganshoren de metalen bruggen van de NMBS kunnen vervangen door

Un membre demande si le mot îlot est défini.

Un autre membre rétorque qu'on parle d'îlots contigus dans le règlement régional d'urbanisme. Par îlot on entend un ensemble de terrains encerclés par des voiries publiques.

Le ministre précise que le concept d'îlot contigu revient à dire qu'il s'agit d'un problème qui va au-delà d'un petit pâté de maisons.

Un membre prend en considération le cas d'un groupe d'habitants qui introduit une plainte constatant une pollution par le bruit auprès du collège ou du gouvernement. Ce groupe d'habitants représente un îlot donné. Quels sont les îlots contigus à prendre en considération? S'agit-il de tout l'ensemble de terrains périphériques à cet îlot?

Le ministre répond par l'affirmative. Il faut qu'il y ait un périmètre conséquent pour pouvoir objectiver une nuisance sonore.

Un membre réitère: il pense qu'un certain nombre d'habitants est réticent à signer une plainte si la nuisance ne les concerne pas directement.

Le ministre estime qu'il faut voir s'il s'agit d'une réelle nuisance ou d'un problème de voisinage.

Le ministre précise qu'il ne faut pas confondre une plainte de voisinage avec un problème plus structurel. Si un groupe d'habitants introduit une plainte pour nuisance sonore, il faut qu'il s'agisse d'un problème plus structurel (et non pas d'une plainte de voisinage pour une carrosserie par exemple).

Un membre souligne qu'il faudrait éviter que le Collège des bourgmestre et échevins rétorque à des habitants qu'ils ne constituent pas un îlot.

Un membre précise que l'arrêté de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale du 29 juin 1992 relatif à l'élaboration d'un plan particulier d'affectation du sol à la demande d'habitants définit la notion d'îlots contigus.

Dans ce cas, si un groupe d'habitants introduit une plainte pour le chemin de fer à Laeken, ne conviendrait-il pas d'inclure le domaine royal, s'interroge un membre.

Le ministre estime qu'il ne convient pas de susciter des processus démocratiques s'ils ne peuvent aboutir.

Il ne faut pas s'imaginer qu'à travers cette ordonnance-cadre on va pouvoir enrayer les bruits de chemins de fer. Bien entendu que certaines nuisances sonores peuvent être diminuées. Ainsi à Ganshoren, on pourrait remplacer les ponts métalliques de la SNCB par d'autres revêtements qui

andere materialen die minder geluidshinder veroorzaken. Toch zal niet alles gewijzigd kunnen worden.

Een lid is het niet eens met de minister. Volgens hem kan er wel degelijk iets gedaan worden aan de geluidshinder van de spoorwegen. Er bestaan terzake immers “best available technologies”, zoals onderlagen voor de ballast, geluidswerende muren, die de hinder van het spoorverkeer beperken.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 11

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 12

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 13

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 14

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 15

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

provoquent moins de bruit. On ne modifera cependant pas tout.

Un membre s'insurge en faux contre les affirmations du ministre. Pour lui, les chemins de fer ne sont pas une fatalité en soi. Il estime que à ce niveau-là aussi il existe les meilleures technologies disponibles, telles que des supports pour le ballast, des murs anti-bruits, etc., qui permettent de limiter les effets de cette circulation ferroviaire.

Vote

L'article est adopté par 8 voix et une abstention.

Article 11

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 12

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 13

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 14

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 15

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 16

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 17

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 18

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 19

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Artikel 20

Een lid wijst erop dat straffen in het algemeen zo gesteld worden dat de bedragen van de boetes van het kleinste tot het grootste bedrag gaan.

De minister antwoordt dat dit het geval is en dat deze cijfers met 200 vermenigvuldigd moeten worden.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 ont-houding.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 16

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 17

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 18

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 19

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 20

Un membre signale que des sanctions sont généralement prévues de la plus petite somme à la plus grande somme.

Le ministre précise que c'est le cas et que ces chiffres sont à multiplier par 200.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Artikel 21

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 22

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 23

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Article 21

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 22

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

Article 23

Cet article ne suscite pas de commentaires.

Vote

L'article est adopté par 9 voix et une abstention.

IV. Stemming over het geheel

Het ontwerp van ordonnantie wordt in zijn geheel aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

V. Lezing en goedkeuring van het verslag

Een lid vraagt zich af of het begrip "stedelijk stelsel" dat in artikel 4, 1°, wordt gebruikt wel geschikt is. Hij vraagt dat de minister dit punt verduidelijkt.

De minister preciseert dat het begrip moet bekeken worden in samenhang met het opschrift van de ordonnantie en dat men er de nadruk op wil leggen dat het over een stedelijk milieu gaat. Het stedelijk milieu kan bepalend zijn voor alle verplichtingen en normen en voor het soort maatregelen die worden genomen, rekening houdend met de wisselwerkingen die inherent zijn aan een dergelijk ecologisch systeem.

De minister stelt voor ofwel het aldus verduidelijkte begrip "stedelijk stelsel" te behouden, ofwel het te vervangen door de woorden "stedelijk milieu".

Aangezien het begrip verduidelijkt is, wijzigen de commissieleden het niet.

IV. Vote sur l'ensemble

L'ensemble du projet d'ordonnance est adopté par 9 voix et une abstention.

V. Lecture et approbation du rapport

Un membre se demande si à l'article 4, 1°, le système urbain n'est pas un concept impropre. Il souhaite que le ministre clarifie ce point.

Le ministre précise que le "système urbain" a été inséré dans le même ordre d'idées de ce qui a prévalu dans le titre de l'ordonnance, c'est-à-dire la volonté de souligner qu'il s'agit d'un milieu urbain. Le milieu urbain peut conditionner l'ensemble des contraintes et normes, ainsi que la nature des mesures qu'on met en oeuvre, en fonction des interactions propres à un tel système écologique.

Le ministre suggère que soit on maintienne les mots "système urbain" étant donné que le concept est clarifié, soit on le remplace par les mots "milieu urbain".

Le concept étant clarifié, les commissaires ne modifient pas le concept.

Artikel 8

Een lid merkt op dat in § 2 wordt gepreciseerd dat de burgemeester een bericht van onderzoek aan het gemeentehuis uithangt. Hij wijst er voorts op dat er op artikel 5 een mondeling amendement is aangenomen dat het woord "burgemeester" vervangt door het woord "gemeente". Logischerwijs zou de tekst ook hier moeten worden gewijzigd.

Stemming

De commissieleden beslissen met 7 stemmen bij 2 ontvoldingen de woorden "de burgemeester" te vervangen door de woorden "de gemeente".

Artikel 11

Een lid wenst dat het begrip "informatieve draagkracht" wordt verduidelijkt.

De minister preciseert dat dit begrip betrekking heeft op alle berichten die op de openbare weg worden verspreid. In het Brussels Gewest wordt bijvoorbeeld vaak reclame gemaakt via luidsprekers op de openbare weg.

De commissieleden nemen genoegen met die precisering.

Stemming

Het verslag wordt goedgekeurd met 9 stemmen bij 1 ontvolding.

De Rapporteur,

Mevr. Françoise SCHEPMANS

De Voorzitter,

M. François ROELANTS du VIVIER

Article 8

Un membre souligne qu'au §2 il est précisé que le bourgmestre affiche un avis d'enquête à la maison communale. Il signale par ailleurs qu'à l'article 5 un amendement oral a été adopté pour remplacer le bourgmestre par la commune. Il faudrait adapter le texte ici aussi car cela découle du même raisonnement.

Vote

Les commissaires adoptent par 7 voix et 2 abstentions le remplacement des mots "le bourgmestre" par les mots "la commune".

Article 11

Un membre souhaite avoir des éclaircissements quant à "la charge informative".

Le ministre précise que ce concept couvre tout message émis sur la voie publique, en particulier l'exemple le plus rencontré en Région bruxelloise, l'émission de messages publicitaires annoncés par haut-parleurs sur la voie publique.

Cette précision satisfait les commissaires.

Vote

Le rapport est approuvé par 9 voix et 1 abstention.

La Rapporteuse,

Mme Françoise SCHEPMANS

Le Président,

M. François ROELANTS du VIVIER

Tekst aangenomen door de Commissie**HOOFDSTUK 1
Doelstellingen***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In de zin van deze ordonnantie wordt verstaan onder :

- 1° bron : iedere voortbrenging van interne of externe, aanhoudende of tijdelijke geluiden of trillingen;
- 2° bewoonde gebouwen : alle gebouwen die als woon- en verblijfplaats worden gebruikt of waarin een menselijke activiteit plaatsheeft;
- 3° Instituut : Brussels Instituut voor Milieubeheer;
- 4° Raad voor het Leefmilieu : Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, opgericht bij het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve van 15 maart 1990 houdende de regeling van de oprichting, de samenstelling en de werking van de Raad voor het Leefmilieu voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 3

Deze ordonnantie heeft tot doel :

- 1° geluidshinder en trillingen afkomstig van vaste of beweglijke bronnen te voorkomen;
- 2° een akoestische bescherming in te voeren voor de bewoonde gebouwen en voor de open ruimten voor privé- of collectief gebruik;
- 3° de bewoners van gebouwen te beschermen tegen geluidshinder.

Rekening houdende met de technische mogelijkheden en de technologische ontwikkeling en de economische weerslag van de maatregel, zal de Regering in de eerste plaats toezien op :

- 1° de vermindering van geluidshinder en trillingen aan de bron;
- 2° de invoering van een aangepaste akoestische bescherming die de emissie van geluiden en trillingen beperkt;
- 3° de isolatie tegen geluiden en trillingen van de te beschermen bewoonde gebouwen en de schadeloosstelling van de benadeelde personen.

Texte adopté par la Commission**CHAPITRE Ier
Objectifs***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Au sens de la présente ordonnance, on entend par :

- 1° source : toute production de bruit ou de vibrations, intérieure ou extérieure, permanente ou temporaire;
- 2° immeubles occupés : tous les immeubles à usage d'habitation et de logement ou abritant une activité humaine;
- 3° Institut : Institut bruxellois pour la gestion de l'environnement;
- 4° Conseil de l'environnement : Conseil de l'environnement de la Région de Bruxelles-Capitale, créé par l'arrêté de l'Exécutif de la Région de Bruxelles-Capitale du 15 mars 1990 réglant l'institution, la composition et le fonctionnement du Conseil de l'environnement pour la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 3

La présente ordonnance a pour objet :

- 1° la prévention contre les bruits et vibrations provenant de sources fixes ou mobiles;
- 2° l'établissement d'une protection acoustique des immeubles occupés et des espaces ouverts à usage privé ou collectif;
- 3° la protection des occupants des immeubles occupés contre les nuisances sonores.

En tenant compte des possibilités techniques et de l'évolution technologique et de l'impact économique de la mesure, le Gouvernement veillera par priorité :

- 1° à la réduction à la source des bruits et vibrations;
- 2° à la mise en place de protections acoustiques adéquates limitant l'émission des bruits et vibrations;
- 3° à l'isolation contre les bruits et vibrations des immeubles occupés à protéger, et à l'indemnisation des personnes lésées.

HOOFDSTUK 2

Planning van de strijd tegen geluidshinder

Artikel 4

Het Instituut is belast met de uitwerking van een gewestelijk plan ter bestrijding van de geluidshinder, hierna te noemen «het plan», dat bestaat uit :

- 1° een geluidskadaster waardoor enerzijds de oorsprong, de oorzaken en de akoestische kenmerken van de geluiden van het stedelijk stelsel van weg-, lucht- en spoorwegverkeer kunnen worden geïdentificeerd en beschreven en waardoor anderzijds de zones, de gebouwde en ongebouwde ruimten en de straten waar het geluidsniveau uitzonderlijk hoog ligt, kunnen worden gelocaliseerd;
- 2° een algemeen beleid ter bestrijding van de geluidshinder dat tevens preventieve maatregelen omvat, met inbegrip van maatregelen voor de bewustmaking van de bevolking, aanbevelingen in verband met de bouwkunst en de stedenbouw en maatregelen om iets te doen aan de bestaande geluidshinder;
- 3° een beoordeling van de technische of reglementaire normen, van de financiële middelen, van de acties voor de bewustmaking en de voorlichting van de bevolking en de ondernemingen, welke nodig zijn om de doelstellingen van het plan te verwesenlijken.

Artikel 5

§ 1. – Het Instituut werkt het ontwerp-plan uit in samenwerking met het bestuur van uitrusting en vervoerbeleid.

Het raadpleegt de andere hierbij betrokken gewestbesturen en zendt het ontwerp-plan en de adviezen van de andere gewestbesturen over aan de Regering.

Vervolgens stelt de Regering het ontwerp-plan vast.

§ 2. – Het ontwerp-plan wordt aan een openbaar onderzoek van zestig dagen onderworpen, op de door het Instituut vastgestelde data. Deze data worden voor minstens de helft ervan buiten de maanden juli en augustus vastgesteld.

§ 3. – Het Instituut maakt tweemaal, eerst, ten minste acht dagen voor en dan, één maand na het begin van het openbaar onderzoek, een bericht van openbaar onderzoek in het *Belgisch Staatsblad* bekend, alsook in een brochure die over het hele gewestelijke grondgebied wordt verspreid.

Het bericht van onderzoek vermeldt het begin en het einde van de termijn voor het openbaar onderzoek, alsook de regels voor de raadpleging door het publiek zoals bepaald in §§ 5 en 6.

CHAPITRE 2

Planification de la lutte contre le bruit

Article 4

L’Institut est chargé de réaliser un plan régional de lutte contre le bruit dénommé ci-après «le plan» et comprenant:

- 1° un cadastre du bruit permettant d’une part d’identifier et de décrire l’origine, les causes et les caractéristiques acoustiques des bruits du système urbain relatifs à la circulation routière, au trafic aérien et au trafic ferroviaire et d’autre part de localiser les zones, espaces bâtis et non bâtis et rues où le niveau sonore est particulièrement élevé;
- 2° une stratégie générale de lutte contre le bruit incluant également des mesures préventives y compris des mesures de sensibilisation de la population, des recommandations relatives à l’art de bâtir et à l’urbanisme et des mesures correctrices à l’égard des nuisances sonores existantes;
- 3° une évaluation des normes techniques ou réglementaires, des moyens financiers, des actions de sensibilisation et d’information de la population et des entreprises, nécessaires à la réalisation des objectifs du plan.

Article 5

§ 1e. – L’Institut élabore en association avec l’Administration de l’équipement et de la politique des déplacements le projet de plan.

Il consulte les autres administrations régionales concernées et transmet le projet de plan et les avis des autres administrations régionales au Gouvernement.

Le Gouvernement arrête ensuite le projet de plan.

§ 2. – Le projet de plan est soumis à une enquête publique de soixante jours aux dates fixées par l’Institut. Ces dates sont fixées au moins pour moitié en dehors des mois de juillet et d’août.

§ 3. – L’Institut publie deux avis d’enquête publique au *Moniteur belge* ainsi que dans un imprimé diffusé sur l’ensemble du territoire régional, le premier huit jours au moins avant le début de l’enquête publique et le second un mois après le début de l’enquête publique.

L’avis d’enquête indique les dates du début et de la fin de l’enquête publique ainsi que les modalités de consultation du public prévues aux §§ 5 et 6.

§ 4. – Het ontwerp-plan, alsook het bericht van onderzoek worden bovendien ten minste vijftien dagen vóór het begin van het openbaar onderzoek aan alle gemeenten meegedeeld.

Elke gemeente hangt ten minste acht dagen vóór het begin van het openbaar onderzoek en gedurende de hele duur ervan, het bericht van onderzoek uit op het gemeentehuis.

§ 5. – Gedurende het openbaar onderzoek kan het ontwerp-plan bij het Instituut tijdens de werkuren worden geraadpleegd. Ten minste een halve dag per week kan elke persoon technische uitleg over het ontwerp-plan verkrijgen.

Het ontwerp-plan kan tevens op werkdagen bij elk gemeentebestuur worden geraadpleegd en dit minstens drie uur per dag. Eén dag per week ligt het ontwerp-plan ter inzage tot 20 uur.

§ 6. – Gedurende het openbaar onderzoek, kan elke natuurlijke of rechtspersoon :

- schriftelijk zijn opmerkingen aan het Instituut kenbaar maken. Elke zending moet de naam, het adres en de handtekening dragen van de afzender;
- vragen om gehoord te worden op de openbare hoorzitting die volgens de vormvoorschriften van § 7 door het Instituut wordt georganiseerd.

Gedurende het openbaar onderzoek kan elke gemeente, alleen of in samenwerking met andere, een openbare hoorzitting ter voorstelling van het ontwerp-plan organiseren tijdens welke elke persoon mondeling zijn opmerkingen kenbaar kan maken. Het Instituut vaardigt de personen af die bevoegd zijn om technische uitleg te verstrekken.

§ 7. – Ten vroegste vijftien dagen na het einde van het openbaar onderzoek, organiseert het Instituut een openbare hoorzitting tijdens welke alle personen worden gehoord die hierom hebben gevraagd.

De personen worden ten minste vijf werkdagen vóór de openbare hoorzitting opgeroepen.

De openbare hoorzitting wordt voorgezeten door de leidend ambtenaar van het Instituut, of bij diens afwezigheid, door de adjunct-leidend ambtenaar.

§ 8. – Elke gemeenteraad kan een advies over het ontwerp-plan uitbrengen. Hij geeft het Instituut uiterlijk dertig dagen na het einde van het openbaar onderzoek kennis van dit advies, zoniet zal hiermee geen rekening worden gehouden.

§ 4. – Le projet de plan ainsi que l'avis d'enquête sont en outre communiqués à chaque commune au moins quinze jours avant le début de l'enquête publique.

Chaque commune affiche l'avis d'enquête à la maison communale au moins huit jours avant le début de l'enquête publique et pendant toute sa durée.

§ 5. – Pendant la durée de l'enquête publique, le projet de plan peut être consulté à l'Institut durant les heures ouvrables. Au moins une demi-journée par semaine, toute personne peut y obtenir des explications techniques sur le projet de plan.

Le projet de plan peut également être consulté dans chaque administration communale les jours ouvrables au moins pendant trois heures par jour. Un jour par semaine, le projet de plan peut être consulté jusqu'à 20 heures.

§ 6. – Pendant la durée de l'enquête publique, toute personne physique ou morale peut :

- exprimer ses observations par écrit à l'Institut. Tout envoi doit porter le nom, l'adresse et la signature de son auteur;
- demander à être entendue lors de l'audience publique organisée par l'Institut dans les formes prévues au § 7.

Pendant la durée de l'enquête publique, chaque commune peut organiser, seule ou en association avec d'autres, une audience publique de présentation du projet de plan au cours de laquelle toute personne peut exprimer verbalement ses observations. L'Institut délègue les personnes habilitées à fournir des explications techniques.

§ 7. – Au plus tôt quinze jours après la fin de l'enquête publique, l'Institut organise une audience publique au cours de laquelle sont entendues les personnes qui en ont fait la demande.

Les personnes sont convoquées au moins cinq jours ouvrables avant l'audience publique.

L'audience publique est présidée par le fonctionnaire dirigeant de l'Institut ou, en cas d'absence de celui-ci, par le fonctionnaire dirigeant adjoint.

§ 8. – Chaque conseil communal peut rendre un avis sur le projet de plan. Il le communique à l'Institut au plus tard trente jours après la fin de l'enquête publique faute de quoi il n'en sera pas tenu compte.

§ 9. – Het Instituut stelt het definitieve plan op en zendt dit over aan de Regering na inwinning van het advies van de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Uiterlijk negen maanden na de goedkeuring van het ontwerp-plan stelt de Regering het definitieve plan vast.

Hiertoe kan zij het ontwerp-plan wijzigen voor zover de wijziging niet wezenlijk is of voortvloeit uit bezwaren en opmerkingen geformuleerd gedurende het openbaar onderzoek of uit adviezen verstrekt door de verschillende geraadpleegde instanties.

Nadat de Regering het definitieve plan heeft vastgelegd, wordt dit overgezonden aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

Artikel 6

Het besluit van de Regering tot goedkeuring van het plan wordt bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De bepalingen van het plan zijn dwingend voor de overheden die onder het toezicht van het Gewest vallen maar richtinggevend voor de overige rechtssubjecten.

Artikel 7

Na de definitieve goedkeuring van het plan, gaat het Instituut om de dertig maanden over tot een beoordeling van de uitvoering ervan.

Het stuurt zijn verslag naar de Regering, in voorkomend geval, samen met voorstellen van wijzigingen in het plan of met een nieuw ontwerp-plan.

Na het advies te hebben ingewonnen van de Raad voor het Leefmilieu, legt de Regering de wijzigingen in het plan of het nieuwe ontwerp-plan vast en wordt de procedure overeenkomstig artikel 5 voortgezet.

Artikel 8

§ 1. – De gemeenteraad kan voor het gehele grondgebied of voor een gedeelte ervan verordeningen inzake geluidshinder uitvaardigen. Deze verordeningen leven de bepalingen en de doelstellingen van het plan na.

§ 2. – Na het advies te hebben ingewonnen van het Instituut over de overeenstemming ervan met het plan en met de bestaande verordeningen, neemt de gemeenteraad het ontwerp van gemeentelijke verordening inzake geluidshinder voorlopig aan en onderwerpt zij dit aan een openbaar onderzoek van dertig dagen.

§ 9. – L’Institut rédige le plan définitif qu’il transmet au Gouvernement après avoir recueilli l’avis du Conseil de l’environnement pour la Région de Bruxelles-Capitale.

Le Gouvernement arrête le plan définitif au plus tard neuf mois après la date d’approbation du projet de plan.

Il peut à cette fin, modifier le projet de plan pour autant que la modification ne soit pas substantielle ou qu’elle résulte de réclamations et d’observations formulées lors de l’enquête publique ou d’avis émanant des différentes instances consultées.

Après avoir arrêté le plan définitif, le Gouvernement le communique au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 6

L’arrêté du Gouvernement adoptant le plan est publié par extrait au *Moniteur belge*.

Les dispositions du plan sont impératives à l’égard des pouvoirs publics soumis au contrôle de la Région et indicatives pour les autres sujets de droit.

Article 7

L’Institut procède à une évaluation de l’exécution du plan tous les trente mois à dater de son adoption définitive.

Il transmet son rapport au Gouvernement accompagné, le cas échéant, de propositions de modifications du plan ou d’un nouveau projet de plan.

Après avis du Conseil de l’environnement, le Gouvernement arrête les modifications au plan, ou un nouveau projet de plan, et la procédure se poursuit conformément à l’article 5.

Article 8

§ 1er. – Le conseil communal peut édicter des règlements de bruit pour tout ou partie du territoire communal. Ces règlements respectent les dispositions et objectifs du plan.

§ 2. – Après avoir recueilli l’avis de l’Institut quant à sa conformité par rapport au plan et aux réglementations existantes, le conseil communal adopte provisoirement le projet de règlement communal de bruit et le soumet à une enquête publique de trente jours.

Het Instituut beschikt over een termijn van dertig dagen om zijn advies uit te brengen. Bij het uitblijven van het advies binnen deze termijn, wordt dit geacht gunstig te zijn.

De gemeente hangt ten minste acht dagen vóór het begin van het openbaar onderzoek en gedurende de hele duur ervan een bericht van onderzoek uit op het gemeentehuis.

Het bericht van onderzoek vermeldt het begin en het einde van de termijn voor het openbaar onderzoek, alsook de praktische regels voor het voeren van het onderzoek.

§ 3. – Gedurende het openbaar onderzoek kan het ontwerp van verordening op werkdagen ten minste drie uur per dag worden geraadpleegd bij het gemeentebestuur. Eén dag per week ligt het ontwerp van verordening ter inzage tot twintig uur.

Gedurende het openbaar onderzoek kan elke natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn opmerkingen schriftelijk aan het college van burgemeester en schepenen kenbaar maken. Elke zending moet de naam, het adres en de handtekening van de afzender dragen.

Een proces-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek, waaraan de schriftelijke opmerkingen toegevoegd worden, wordt binnen vijftien dagen na het openbaar onderzoek door de burgemeester opgemaakt en aan de gemeenteraad voorgelegd.

§ 4. – Binnen dertig dagen na de voorlegging van het proces-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek, neemt de gemeenteraad de gemeentelijke verordening inzake geluidshinder definitief aan. Indien de gemeenteraad afwijkt van de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek zijn geformuleerd, wordt zijn beslissing met redenen omkleed.

L'Institut dispose d'un délai de trente jours pour remettre son avis. A défaut d'avis dans ce délai, celui-ci est réputé favorable.

La commune affiche un avis d'enquête à la maison communale au moins huit jours avant le début de l'enquête publique et pendant toute sa durée.

L'avis d'enquête indique les dates du début et de la fin de l'enquête publique ainsi que les modalités pratiques de l'enquête.

§ 3. – Pendant la durée de l'enquête publique, le projet de règlement peut être consulté à l'administration communale durant les jours ouvrables au moins pendant trois heures par jour. Un jour par semaine, le projet de règlement peut être consulté jusqu'à vingt heures.

Pendant la durée de l'enquête publique, toute personne physique ou morale peut exprimer ses observations par écrit au Collège des bourgmestre et échevins. Tout envoi doit porter le nom, l'adresse et la signature de son auteur.

Un procès-verbal de clôture de l'enquête publique, auquel sont jointes les observations écrites, est dressé par le bourgmestre dans les quinze jours de la fin de l'enquête publique et transmis au conseil communal.

§ 4. Dans les trente jours qui suivent la transmission du procès-verbal de clôture de l'enquête publique, le conseil communal adopte définitivement le règlement communal de bruit. Lorsque le conseil communal s'écarte des observations formulées pendant l'enquête publique, sa décision est motivée.

HOOFDSTUK 3 Algemene preventieve maatregelen

Artikel 9

De Regering treft elke maatregel om :

- 1° de geluidshinder van bepaalde bronnen te beperken door de maximale emissie- of immissienormen te bepalen;
- 2° aanvaardbare grenswaarden inzake geluidsbronnen vast te stellen, naargelang de oorsprong, hun stedebouwkundige plaatsaanduiding, hun akoestische kenmerken en de noodzaak om in het bijzonder de bewoners van gebouwen gelegen in welbepaalde zones te beschermen;

CHAPITRE 3 Mesures préventives générales

Article 9

Le Gouvernement prend toutes mesures destinées à :

- 1° limiter les nuisances occasionnées par certaines sources par la définition de normes d'émission ou d'immission maximales;
- 2° établir, pour les sources de bruit, des seuils acceptables en fonction de leur provenance, de leur localisation urbanistique, de leurs caractéristiques acoustiques et de la nécessité de protéger plus particulièrement les occupants d'immeubles situés dans des zones déterminées;

- 3° het gebruik van toestellen, tuigen of voorwerpen die in bepaalde omstandigheden zeer hinderlijke geluiden of trillingen voortbrengen of kunnen voortbrengen te reglementeren;
- 4° in voorkomend geval, door toekenning van subsidies, de plaatsing en het gebruik van toestellen, bouwmateriaal of tuigen bestemd om het geluid of de trillingen te verminderen, te dempen of de hinder ervan te verhelpen, te bevorderen;
- 5° in voorkomend geval, door toekenning van premies of subsidies, het aankopen van sonometers en het opleiden om deze te gebruiken door de gemeentelijke overheden te bevorderen.

Artikel 10

§ 1. – Een derde van de personen, die al dan niet eigenaar zijn, ten minste achttien jaar oud zijn, woonachtig zijn in de door hen bepaalde perimeter en in de aangrenzende huizenblokken, kunnen aan het college van burgemeester en schepenen of aan de Regering vragen om de geluidshinder in hun wijk te onderzoeken en de nodige preventieve maatregelen te treffen om de hinder weg te nemen.

De aanvraag, die bij een ter post aangetekende zending naar het college van burgemeester en schepenen of naar de Regering wordt verstuurd, moet op zijn minst een beschrijving bevatten van de betrokken perimeter en de aangrenzende huizenblokken, de hinder die wordt ondervonden en indien mogelijk, de bestaande geluidshinder en de voorgestelde maatregelen of aanpassingen om dit te verhelpen.

§ 2. – Binnen drie maanden na verzending van de aanvraag en na een advies te hebben ingewonnen van het Instituut, wordt de beslissing genomen hetzij door het college van burgemeester en schepenen, hetzij door de Regering, naargelang van het geval.

§ 3. – In geval het college van burgemeester en schepenen of de Regering de aanvraag inwilligt, wordt een studie door het Instituut uitgevoerd.

Deze omvat ten minste :

- 1° geluidsmetingen met het oog op een objectieve vaststelling van de waargenomen geluidshinder;
- 2° voorstellen van acties die de geïdentificeerde geluidshinder kunnen verhelpen;
- 3° een begrotingsraming voor deze voorstellen.

Ingeval het college van burgemeester en schepenen of de Regering de aanvraag verwerpt, wordt de beslissing met redenen omkleed.

3° réglementer l'utilisation d'appareils, dispositifs ou objets en fonction des circonstances où des bruits ou vibrations produits ou susceptibles d'être produits seraient particulièrement gênants;

4° favoriser, le cas échéant par l'octroi de subsides, le placement et l'utilisation d'appareils, de matériaux de construction ou de dispositifs destinés à réduire le bruit ou les vibrations, à les absorber ou à remédier à leurs inconvénients.

5° favoriser, le cas échéant par l'octroi de primes ou de subsides, l'acquisition et la formation à l'utilisation de sonomètres par les autorités communales.

Article 10

§ 1er. – Un tiers des personnes, propriétaires ou non, âgées de dix-huit ans au moins, domiciliées dans le périmètre qu'elles déterminent et dans les îlots contigus, peuvent demander au Collège des bourgmestre et échevins ou au Gouvernement d'étudier les nuisances sonores dans leur quartier et de prendre les mesures préventives ou curatives qui s'imposent.

La demande, adressée au Collège des bourgmestre et échevins ou au Gouvernement par envoi recommandé à la poste, doit décrire au moins le périmètre concerné et les îlots contigus, la gêne subie et si possible, les nuisances sonores existantes et les mesures ou aménagements proposés pour y remédier.

§ 2. – Dans les trois mois de la date d'envoi de la demande et après avoir pris l'avis de l'Institut, le Collège des bourgmestre et échevins ou le Gouvernement, selon le cas, prend une décision.

§ 3. – Si le Collège des Bourgmestre et Echevins ou le Gouvernement accède à la demande, une étude est réalisée par l'Institut.

Celle-ci comprend au moins :

- 1° des mesures de bruit visant à objectiver les nuisances perçues;
- 2° des propositions d'actions susceptibles de remédier aux problèmes identifiés;
- 3° une estimation budgétaire de ces propositions.

Si le Collège des bourgmestre et échevins ou le Gouvernement rejette la demande, la décision est motivée.

HOOFDSTUK 4

Strijd tegen geluidshinder op de openbare weg*Artikel 11*

Elke persoon die op de openbare weg een activiteit uitoefent, zorgt ervoor dat deze geen lawaai veroorzaakt die door de intensiteit, de duur, de sterke informatieve draagkracht of de scherpte ervan de rust en de gezondheid van de bewoners kan verstoren, en dat hij hiertoe alle vereiste voorzorgsmaatregelen treft.

Artikel 12

§ 1. – Het is verboden tussen tweeentwintig uur en zeven uur op de openbare weg lawaai te maken of herrie te schoppen waardoor de rust of de gezondheid van de inwoners kunnen worden verstoord.

§ 2. – De Regering kan bij besluit een afwijking van dit verbod toestaan :

1° wanneer het lawaai of de herrie onvermijdelijk voortvloeien uit de uitgevoerde bedrijvigheden en voor zover alle bijzondere voorzorgsmaatregelen worden getroffen;

2° wanneer het lawaai of de herrie onvermijdelijk voortvloeien uit de uitoefening van een openbare dienst of van een activiteit van openbaar nut waarvan de dringende noodzaak aangetoond is.

§ 3. – Overeenkomstig § 2, 1°, kan de burgemeester luidruchtige activiteiten toestaan die een artistiek, maatschappelijk, folkloristisch, wetenschappelijk of technisch nut hebben.

De toelatingsaanvraag wordt met redenen omkleed en ten minste vijf werkdagen voordien ingediend.

Onverminderd de door de Regering gestelde algemene voorwaarden, vermeldt de toelating van de burgemeester de periode tijdens welke deze afgegeven wordt, alsook de hiermee gepaard gaande voorwaarden.

Bij gebreke van een beslissing van de burgemeester binnen drie werkdagen na de indiening van de aanvraag, geldt deze als een stilzwijgende toelating.

HOOFDSTUK 5

Strijd tegen buurtlawaai*Artikel 13*

De eigenaars, directeurs of zaakvoerders van voor het publiek openstaande inrichtingen, zoals cafés, bars, restaura-

CHAPITRE 4
Lutte contre le bruit sur la voie publique*Article 11*

Toute personne qui exerce une activité sur la voie publique veille à ce que celle-ci n'entraîne pas des bruits ou tapages qui par leur intensité, leur durée, leur forte charge informative ou leur caractère agressif sont de nature à troubler la tranquillité ou la santé des habitants, et à prendre toutes les mesures de précaution et de prévoyance requises à cette fin.

Article 12

§ 1er. – Les bruits et tapages perpétrés sur la voie publique qui sont de nature à troubler la tranquillité ou la santé des habitants sont interdits entre vingt-deux heures et sept heures.

§ 2. – Le Gouvernement peut, par arrêté, déroger à cette interdiction:

1° lorsque des bruits ou tapages sont une conséquence inévitable des activités exercées et pour autant que toutes les mesures de précautions particulières soient prises;

2° lorsque les bruits ou tapages sont une conséquence inévitable de l'exercice d'un service public ou d'une activité d'utilité publique dont la nécessité impérieuse est démontrée.

§ 3. – Conformément au § 2, 1°, le bourgmestre peut autoriser les activités bruyantes qui présentent un intérêt artistique, social, folklorique, scientifique ou technique.

La demande d'autorisation est motivée et introduite au moins cinq jours ouvrables à l'avance.

Sans préjudice de conditions générales fixées par le Gouvernement, l'autorisation du bourgmestre indique la période pendant laquelle elle est délivrée et les conditions qui l'accompagnent.

L'absence de décision du bourgmestre dans les trois jours ouvrables de l'introduction de la demande vaut autorisation tacite.

CHAPITRE 5
Lutte contre les bruits de voisinage*Article 13*

Les propriétaires, directeurs ou gérants d'établissements ouverts au public, tels que cafés, bars, restaurants, salles

rants, feestzalen, dienen alle nodige maatregelen te treffen opdat de geluidshinder verbonden aan de exploitatie van deze inrichtingen de rust of de gezondheid van de inwoners niet zou verstoren.

Hiertoe legt de Regering de normen vast die niet mogen worden overschreden door de geluiden of het lawaai afkomstig van de voor het publiek openstaande inrichtingen.

Artikel 14

De personen die zich in bewoonde gebouwen, hun bijgebouwen en de omgeving bevinden, zorgen ervoor dat het lawaai veroorzaakt door hun gedrag en dat van de personen of dieren die zij onder hun bewaring hebben, de bedrijvigheden of de werken die ze er ondernemen, de rust of de gezondheid van de bewoners niet verstoren.

Hiertoe legt de Regering de geluidsnormen vast die in de aangrenzende woonruimten niet mogen worden overschreden.

HOOFDSTUK 6 Controle van de geluidshinder

Artikel 15

Onverminderd de plichten die op de officieren van de gerechtelijke politie rusten, zijn de door de Regering aangewezen ambtenaren van het Instituut en de door het college van burgemeester en schepenen aangewezen ambtenaren van de gemeenten bevoegd om de overtredingen van deze ordonnantie en de uitvoeringsbesluiten ervan op te sporen en vast te stellen.

De bevoegde ambtenaren mogen alle onderzoeken, proeven, controles, maatregelen, enquêtes uitvoeren en alle inlichtingen inwinnen die ze nodig achten.

Bij de vervulling van hun opdrachten mogen de bevoegde ambtenaren, op elk uur van de dag en de nacht en zonder voorafgaande waarschuwing, toegang hebben tot de inrichtingen, lokalen, terreinen en andere plaatsen en hierin binnentreten met uitzondering van de woonplaats in de zin van artikel 15 van de Grondwet.

De bevoegde ambtenaren stellen de overtredingen vast bij proces-verbaal dat bewijskrachtig is totdat het tegenbewijs geleverd wordt. Een afschrift van het proces-verbaal wordt binnen tien dagen na vaststelling van de overtreding bezorgd aan de vermoedelijke overtreder of aan de eigenaar van het goed waar het feit dat een bestanddeel vormt van de overtreding werd gepleegd of waaruit het voortkomt.

de spectacle doivent prendre toutes mesures utiles pour que les bruits liés à l'exploitation de ces établissements ne troubent pas la tranquillité ou la santé des habitants.

A cet effet, le Gouvernement fixe les normes que les bruits ou tapages provenant des établissements ouverts au public ne peuvent pas dépasser.

Article 14

Les personnes se trouvant dans des immeubles occupés, leurs dépendances et leurs abords veillent à ce que les bruits générés par leur comportement et celui des personnes ou des animaux dont ils ont la garde, les activités ou les travaux qu'ils entreprennent ne troubent pas la tranquillité ou la santé des habitants.

A cet effet, le Gouvernement fixe les normes de bruit qui ne peuvent être dépassées dans les locaux d'habitations contigus.

CHAPITRE 6 Contrôle des nuisances sonores

Article 15

Sans préjudice des devoirs incombant aux officiers de police judiciaire, les agents de l'Institut désignés par le Gouvernement et les agents des communes désignés par le Collège des bourgmestre et échevins sont compétents pour rechercher et constater les infractions à la présente ordonnance et à ses arrêtés d'exécution.

Les agents compétents peuvent procéder à tous examens, essais, contrôles, mesures, enquêtes et recueillir tous renseignements jugés nécessaires.

Dans l'accomplissement de leurs missions, les agents compétents peuvent accéder et pénétrer, à toute heure du jour et de la nuit sans avertissement préalable, dans les installations, locaux, terrains et autres lieux, à l'exclusion du domicile au sens de l'article 15 de la Constitution.

Les agents compétents constatent les infractions par procès-verbal faisant foi jusqu'à preuve du contraire. Une copie du procès-verbal est communiqué dans les dix jours de la constatation de l'infraction à l'auteur présumé de l'infraction ou au propriétaire du bien où a été commis ou d'où provient le fait constitutif de l'infraction.

Artikel 16

De meting van de bronnen zowel binnen in als buiten de bewoonde gebouwen wordt verricht in de omstandigheden, met de instrumenten en volgens de regels die door de Regering worden vastgesteld.

Elke meting kan, in voorkomend geval, door een erkend laboratorium volgens de door de Regering gestelde voorwaarden en procedure worden uitgevoerd.

Artikel 17

Over elke meting wordt een verslag opgesteld met vermelding van de volgende gegevens :

- 1° de meetmethode en -omstandigheden;
- 2° de beschrijving van het gebruikte meetmateriaal;
- 3° het plan van de omgeving met nauwkeurige aanduiding van de meetpunten;
- 4° de datum en het uur waarop de metingen werden verricht;
- 5° de duur van de metingen;
- 6° de identiteit van de aanwezige personen;
- 7° het resultaat van de metingen.

Artikel 18

§ 1. – Indien uit het metingsverslag blijkt dat een overtreding werd gepleegd, mogen de bevoegde ambtenaren op elk ogenblik een waarschuwing sturen naar de vermoedelijke overtreder of naar de eigenaar van het goed waar het feit dat een bestanddeel vormt van de overtreding werd gepleegd of waaruit het voortkomt, om de geluidshinder te voorkomen, te verminderen of te verhelpen en een termijn vastleggen opdat hij zijn verplichtingen zou nakomen.

§ 2. – Wanneer ze mondeling wordt meegedeeld, moet de waarschuwing zo spoedig mogelijk schriftelijk worden bevestigd door :

- 1° de burgemeester wanneer de waarschuwing door gemeentelijke ambtenaren is gegeven;
- 2° de leidend ambtenaar van het Instituut of, bij diens afwezigheid, verlof of verhindering, de adjunct-leidend ambtenaar, wanneer de waarschuwing door ambtenaren van het Instituut is gegeven.

Article 16

La mesure des sources tant à l'intérieur qu'à l'extérieur des immeubles occupés se fait dans les conditions, avec les instruments et selon les règles fixées par le Gouvernement.

Toute mesure peut, le cas échéant, être effectuée par un laboratoire agréé suivant les conditions et la procédure fixée par le Gouvernement.

Article 17

Toute mesure effectuée fait l'objet d'un rapport comprenant les indications suivantes :

- 1° la méthode et les circonstances des mesures;
- 2° la description du matériel de mesure utilisé;
- 3° le plan des lieux avec l'indication précise des points de mesure;
- 4° la date et l'heure auxquelles les mesures ont été effectuées;
- 5° la durée des mesures;
- 6° l'identité des personnes présentes;
- 7° le résultat des mesures.

Article 18

§ 1er. – Si le rapport de mesure fait apparaître une infraction, les agents compétents peuvent à tout moment adresser un avertissement à l'auteur présumé de l'infraction ou au propriétaire du bien où a été commis ou d'où provient le fait constitutif de l'infraction pour éviter, réduire ou remédier à une nuisance sonore et fixer un délai pour qu'il se mette en règle.

§ 2. – Lorsqu'il est donné verbalement, l'avertissement doit être confirmé par écrit dans les plus brefs délais par :

- 1° le bourgmestre lorsque l'avertissement a été donné par des agents communaux;
- 2° le fonctionnaire dirigeant de l'Institut ou, en cas d'absence, de congé ou d'empêchement de celui-ci, le fonctionnaire dirigeant adjoint lorsque l'avertissement a été donné par des agents de l'Institut.

§ 3. – Een afschrift van het metingsverslag wordt gevoegd bij de waarschuwing of bij de schriftelijke bevestiging ervan.

Artikel 19

§ 1. – De bevoegde ambtenaren mogen op elk ogenblik zelfs mondeling elke nodige maatregel treffen of bevelen om de geluidshinder te voorkomen, te verminderen of te verhelpen.

Indien aan een in het eerste lid bedoeld bevel niet is gehoorzaamd, mogen de ambtenaren de bevolen maatregel ambtshalve uitvoeren of doen uitvoeren, en dit ten laste van de in gebreke blijvende persoon.

§ 2. – Wanneer de bevolen maatregelen mondeling worden meegedeeld, dienen ze zo spoedig mogelijk bij een ter post aangetekende brief te worden bevestigd door :

1° de burgemeester wanneer de maatregelen door gemeentelijke ambtenaren werden getroffen;

2° de leidend ambtenaar van het Instituut of, bij diens afwezigheid, verlof of verhinderung, door de adjunct-leidend ambtenaar, wanneer de maatregelen door de ambtenaren van het Instituut werden getroffen.

Artikel 20

Met een boete van 10 tot 3.000 fr. wordt gestraft al wie:

1° op de openbare weg lawaai maakt die onnodig of bij gebrek aan voorzorgsmaatregelen de rust of de gezondheid van de bewoners kan verstoren;

2° tussen 22 uur en 7 uur geluiden of lawaai veroorzaakt die de rust of de gezondheid van de inwoners kunnen verstoren;

3° op de openbare weg of een openbare plaats geluiden veroorzaakt die zijn onderworpen aan een voorafgaande toelating zonder over deze toelating te beschikken of zonder de voorwaarden die hierin worden gesteld, na te leven;

4° als eigenaar, houder of gebruiker van een geluidsbron, rechtstreeks of indirect geluidshinder veroorzaakt, of laat voortduren, die de door de Regering gestelde normen overschrijdt;

5° blijk geeft van een abnormaal luidruchtig gedrag of niet ingaat tegen een gelijkaardig gedrag van de personen of dieren die onder zijn verantwoordelijkheid zijn geplaatst;

§ 3. – Une copie du rapport de mesure est jointe à l'avertissement ou à la confirmation écrite de celui-ci.

Article 19

§ 1er. – Les agents compétents peuvent à tout moment prendre ou ordonner même verbalement toute mesure nécessaire pour éviter, réduire ou remédier à une nuisance sonore.

S'il n'a pas été obtempéré à un ordre visé à l'alinéa 1er, les fonctionnaires et agents peuvent exécuter ou faire exécuter d'office la mesure ordonnée, et ce à charge de la personne défaillante.

§ 2. – Lorsqu'elles sont données verbalement, les mesures ordonnées doivent être confirmées par lettre recommandée à la poste dans les plus brefs délais par :

1° le bourgmestre lorsque les mesures ont été prises par des fonctionnaires et agents communaux;

2° le fonctionnaire dirigeant de l'Institut ou, en cas d'absence, de congé ou d'empêchement de celui-ci, le fonctionnaire dirigeant adjoint lorsque les mesures ont été prises par les fonctionnaires et agents de l'Institut.

Article 20

Est puni d'une amende de 10 à 3.000 F celui qui :

1° cause des bruits ou tapages sur la voie publique de nature à troubler la tranquillité ou la santé des habitants sans nécessité ou par défaut de prévoyance ou de précaution;

2° cause des bruits ou tapages de nature à troubler la tranquillité ou la santé des habitants entre 22 heures et 7 heures;

3° cause, sur la voie publique ou dans un lieu public, des bruits soumis à autorisation préalable sans disposer de cette autorisation ou sans respecter les conditions qui y sont mises;

4° étant propriétaire, détenteur ou utilisateur d'une source sonore, crée directement ou indirectement, ou laisse perdurer, une gêne sonore dépassant les normes fixées par le Gouvernement;

5° fait preuve d'un comportement anormalement bruyant ou n'aura pas mis obstacle à un comportement de même nature des personnes ou animaux placés sous sa responsabilité;

6° zich verzet tegen de bezoeken, proeven of maatregelen die door de in artikel 15 bedoelde ambtenaren worden bevolen.

HOOFDSTUK 7 Slotbepalingen

Artikel 21

Vanaf de inwerkingtreding van deze ordonnantie worden opgeheven:

- 1° de verordening van de Agglomeratie van Brussel van 4 september 1974 betreffende de strijd tegen de geluidshinder;
- 2° de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder;
- 3° het koninklijk besluit van 18 mei 1977 tot bepaling van de voorwaarden tot toekeuring en de percentages der toelagen voor de aankoop van een sonometer door provincies, agglomeraties van gemeenten en gemeenten;
- 4° het ministerieel besluit van 31 oktober 1977 tot vaststelling van het maximum bedrag van de toelage voor de aankoop van sonometers door provincies, agglomeraties van gemeenten en gemeenten, en van de eisen aan dewelke deze sonometers moeten voldoen;
- 5° de ordonnantie van 16 mei 1991 betreffende de strijd tegen geluidshinder in de rust- en woonruimten te Brussel.

Artikel 22

De Regering mag de bepalingen van deze ordonnantie codificeren met de bepalingen die deze uitdrukkelijk of impliciet zouden hebben gewijzigd en met andere ordonnanties die van toepassing zijn inzake leefmilieu, waterbeleid en natuurbehoud.

Met het oog hierop kan zij :

- 1° de volgorde, de nummering en, in het algemeen, de voorstelling van de te codificeren bepalingen wijzigen;
- 2° de verwijzingen die de te codificeren bepalingen zouden bevatten, wijzigen teneinde ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe nummering;
- 3° de opstelling van de te codificeren bepalingen wijzigen teneinde hun overeenstemming te waarborgen en de terminologie eenvormig te maken, zonder dat de in deze bepalingen ingeschreven beginselen kunnen worden aangestast.

6° s'oppose aux visites, essais ou mesures ordonnés par les fonctionnaires et agents visés à l'article 15.

CHAPITRE 7 Dispositioins finales

Article 21

Sont abrogés à dater de l'entrée en vigueur de la présente ordonnance :

- 1° le règlement de l'Agglomération de Bruxelles du 4 septembre 1974 relatif à la lutte contre le bruit;
- 2° la loi du 18 juillet 1973 relative à la lutte contre le bruit;
- 3° l'arrêté royal du 18 mai 1977 fixant les conditions d'octroi et les pourcentages des subventions pour l'achat d'un sonomètre par les provinces, les agglomérations de communes et les communes;
- 4° l'arrêté ministériel du 31 octobre 1977 fixant le maximum du montant de la subvention pour l'achat de sonomètres par les provinces, les agglomérations de communes et les communes et fixant les conditions auxquelles doivent répondre ces sonomètres;
- 5° l'ordonnance du 16 mai 1991 relative à la lutte contre le bruit dans les locaux de repos et de séjour à Bruxelles.

Article 22

Le Gouvernement peut codifier les dispositions de la présente ordonnance avec les dispositions qui les auraient expressément ou implicitement modifiées et avec d'autres ordonnances applicables en matière d'environnement, de politique de l'eau et de conservation de la nature.

A cette fin, il peut :

- 1° modifier l'ordre, le numérotage et, en général, la présentation des dispositions à codifier;
- 2° modifier les références qui seraient contenues dans les dispositions à codifier en vue de les mettre en concordance avec le numérotage nouveau;
- 3° modifier la rédaction des dispositions à codifier en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.

De codificatie zal het volgende opschrift dragen : «Brussels Milieuwetboek».

Het regeringsbesluit van codificatie zal het voorwerp uitmaken van een ontwerp van ordonnantie ter bekraftiging dat aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad zal worden voorgelegd.

Artikel 23

Deze ordonnantie treedt in werking op de door de Regering vastgestelde datum.

La codification portera l'intitulé : «Code bruxellois de l'environnement».

L'arrêté gouvernemental de codification fera l'objet d'un projet d'ordonnance de ratification qui sera soumis au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 23

La présente ordonnance entre en vigueur à la date fixée par le Gouvernement.

07977910
I.P.M. COLOR PRINTING
₱02/218.68.00